

A= 17099

Duplum

3. in.

VÕITLUSEST RAISKAMISTEGA

RK „TEADUSLIK KIRJANDUS“

Duplum

VÕITLUSEST RAISKAMISTEGA

MÄÄRUSED, KÄSKKIRJAD JA JUHENDID

VÄLJA ANTUD KUNI 15. SEPTEMBRINI 1942

RK „TEADUSLIK KIRJANDUS“

V

Tõlgitud teose järgi: О борьбе с растратами. Сборник постановлений, приказов и инструкций. Юридическое издательство НКЮ СССР. Москва, 1942.

Tõlkija: M. Tedre.

Kogumik on koostatud VNFSV KohtuRK Kodifikatsiooni-osakonna ülema S. A. Melamed'i poolt.

13760
A-17099

NSV Liidu iga kodanik on kohustatud hoidma ja tugevdama ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit kui nõukogude korra püha ja puutumatut alust, kui kodumaa rikkuse ja võimsuse allikat, kui kogu töötava rahva jõuka ja kultuurse elu allikat.

Isikud, kes ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit ohustavad, on rahvavaenlased.

(NSV Liidu Konstitutsiooni § 131)

1. VÄLJAVÕTTEID VNFSV KRIMINAAL-, KRIMINAALPROTSESSI JA TSIVIILPROTSESSI KOODEKSITEST

Väljavõte VNFSV Kriminaalkoodeksist

§ 116. Ametiisiku või riikliku või ühiskondliku asutise ülesandel mingit kohust täitva isiku poolt teenistusliku seisundi või kohusetäitmise tõttu tema käes oleva raha, väärtuste või muu vara omastamine või raiskamine — vabadusekaotus kuni kolme aastani.

Omastamine või raiskamine samade isikute poolt, kui nad omavad erilisi volitusi, samuti eriti tähtsate riiklikkude väärtuste omastamine —

vabadusekaotus mitte alla kahe aasta ühes vara konfiskeerimisega. [31. okt. 1927. a. (VSKK 1927, nr. 110, art. 737).]

§ 111. Võimutegevusetus, s. t. ametiisiku poolt tegude mittetäitmine, mis ta oma teenistuskohuste tõttu pidi täitma, kui on olemas §-s 109 ettenähtud tunnuseid, samuti lohakas suhtumine teenistusesse, s. t. teenistusega pealepandud ko-

hustesse hooletu ja kohusetundetu suhtumine, mis toob kaasa viivituse, asjaajamise ja aruandmise aegluse ja teisi teenistuslikke korratusi, samade tunnuste olemasolul —
vabadusekaotus kuni kolme aastani.

§ 112. Võimukuritarvitus, võimuliialdus või võimutegevusetus ja teenistuskohustesse lohakas suhtumine, kui nende tagajärjeks oli ametiisiku poolt juhitava keskvalitsemisaparaadi või samasuguste riiklike tootmis-, kaubandus-, krediidi- ja transpordi-ala majandusaparaatide laostumine, —

vabadusekaotus mitte alla kahe aasta.

Kõigil teistel käesoleva ja eelmiste (109—111) paragrahvide tunnustele mittevastavatel võimu- või teenistusliku seisundi kuritarvituse, võimuliialduse või teenistussikkude volituste ületamise, võimutegevusetuse ja kohustesse lohaka suhtumise juhtudel —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või ametist vallandamine, või juhtiva või vastutava ametikoha pidamise õiguse kaotus kuni kahe aastani, või tekitatud kahju tasumise kohustuse pealepanemine, või ühiskondlik laitus. [28. mail 1928. a. (VSKK 1928, nr. 139, art. 907).]

M ä r k u s 1. Käesoleva paragrahvi teise lõike kehtivus ei laiene neile teenistuslikele hooletustele ja üleastumistele, mis oma tähtsuselt ei nõua sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist ja toovad kaasa distsiplinaarvastutuse alluvuse korras. [28. mail 1928. a. (VSKK 1928, nr. 139, art. 907).]

M ä r k u s 2. Käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud kuritegude eest süüdimõistmisel võib kohus ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendeid ühendada. [28. mail 1928. a. (VSKK 1928, nr. 139, art. 907).]¹⁾

¹⁾ Kohtupraktika kvalifitseerib §-de 111 ja 112 järgi puudujääki hooletuse pärast. Vt. ka märkust NSVL RKN 16. veebr. 1933. a. määruse § 5 juurde (lk. 8).

Väljavõte VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksist

§ 10. Kuriteoga tekitatud kahjude tsiviilhagi, mis ei olnud esitatud ja otsustatud asja arutamisel kriminaalkorras, võib esitada eraldi tsiviilasjade menetluse korras.

Väljavõte VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksist

§ 330. Kui tsiviilhagi ei olnud esitatud, siis kohus, leides, et kannatanule on tekitatud kahju, on õigustatud süüdimõistva otsuse tegemisel tarvitusele võtma abinõusid tulevase tsiviilhagi kindlustamiseks.

2. NSVL JA VNFSV VALITSUSE MÄÄRUSED

Riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitsest ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamisest

NSVL KTK ja RKN määrus 7. augustist
1932. a. (LSKK 1932, nr. 62, art. 360)¹⁾

(Väljavõte)

Viimasel ajal on saenenud tööliste ja kolhoosnike kaebused saadetiste riisumise (varguse) kohta raudtee- ja vesitranspordil ja kooperatiivide ning kolhooside vara riisumise (varguse) kohta huligaansete ja üldse ühiskonnavastaste elementide poolt. Samuti on saenenud kaebused vägivalla ja ähvarduste tarvitamise kohta kulaklike elementide poolt kolhoosnike suhtes, kes ei soovi kolhoosidest lahkuda ja töötavad ausalt ning ennastalgavalt viimaste kindlustamise heaks.

NSVL KTK ja RKN arvestavad, et ühiskondlik (riiklik, kolhoosne, kooperatiivne) omand on nõukogude korra aluseks; see omand on püha ja puutumatu, seetõttu isikuile, kes tungivad kallale ühiskondlikule omandile, tuleb vaa-

¹⁾ Vt. NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi 9. juuni 1934. a. määruse § 1 p. „b“ (lk. 17).

data kui rahvavaenlastele, mispärast otsustav võitlus ühiskondliku omandi riisujatega on nõukogude võimuorganite esimeseks kohuseks.

Lähtudes neist kaalutlustest ja vastu tulles tööliste ja kolhoosnike nõudmistele NSVL KTK ja RKN määravad:

I

1. Raudtee- ja vesitranspordisaadetised võrdsustada oma tähtsuselt riikliku varaga ja igati kõvendada nende saadetiste kaitset.

2. Kohtuliku repressioonivahendina kohaldada raudtee- ja vesitranspordisaadetiste riisumise eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist ühes kogu vara konfiskeerimisega ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabadusekaotusega mitte alla 10 aasta ühes vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud transpordisaadetiste riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

II

1. Kolhooside ja kooperatiivide vara (põllusaak põldudel, ühiskondlikud tagavarad, kari, kooperatiivsed laod, magasinid jms.) võrdsustada oma tähtsuselt riikliku varaga ja igati kõvendada selle vara kaitset riisumise vastu.

2. Kohtuliku repressioonivahendina kohaldada kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise (varguse) eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist ühes kogu vara konfiskeerimisega ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabadusekaotusega mitte alla 10 aasta ühes kogu vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

Võitlusest rahaliste sissetulekute riisumiste vastu
raudteetranspordil

NSVL RKN määrus 11. juunist 1934. a.
(LSKK 1934, nr. 40, art. 320)

(Väljavõtte)

Eesmärgiga tugevdada võitlust rahaliste sissetulekute riisumiste vastu raudteetranspordil NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

3. Panna ette NSVL Prokuratuurile ja kohtuorganitele kiirendada rahaliste sissetulekute riisumiste, raiskamiste ja kuritarvituste asjade läbivaatamist, kohaldades süüdlastele NSVL KTK ja RKN 7. augusti 1932. a. määrust „Riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitsest ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamisest“ (LSKK 1932, nr. 62, art. 360).

Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja kooperatiivseis kaubanduslikes ettevõtteis

NSVL RKN määrus 16. veebruarist 1933. a.
(LSKK 1933, nr. 13, art. 76)

(Väljavõtte)

1. Kohustada Tsentrosojuzi ja riikliku kaubanduse organeid hiljemalt 1. maiks 1933 kõigis linna kaubanduslikes ettevõtteis (magasinides, poodides, kaubaputkades, kioskites, müügilaudadel) sisse seadma rahalise arvestuse kõrval ka naturaalarvestuse (kaalu, tüki järgi) järgmiste kaupade kohta: leib, jahu, liha, taimeõli, rasvained, margariin, iga liiki tangud, riis, suhkur, tee, jalatsid, valmisriided (palitud, ülikonnad) ja kalossid¹⁾.

4. Riisumiste ja raiskamiste puhul tuleb võtta kriminaalvastutusele otseselt raiskamistes ja riisumistes süüdi-

¹⁾ Üllaltoetletud ainete väljaandmine müüjaile individuaalsel naturaalarvestusel on tühistatud 20. juunil 1936. (LSKK 1936, nr. 32, art. 295).

olevate kõrval ka vastavate kinniste tööliiskooperatiivide ja tööliste keskkoooperatiivide valitsuste, linna ja linnas asuvate rajooni tarbijateühingute, tööliste varustamisosakondade, riikliku kaubanduse kontorite jne. juhid mitteõigeaegsete ja mitteküllaldaste abinõude tarvituselevõtu eest nende ühendustesse kuuluvais kaubanduslikes ettevõtteis.

5. Kohustada kaubanduslike ettevõtete juhatajaid teatama igast riisumise, raiskamise ja puudujäägi juhust prokuratuurile süüdlaste vastutusele võtmiseks ja kaubanduslike ettevõtete kasuks nende poolt kantud kahjude sissenõudmiseks, sõltumata tsiviilhagi esitamisest.

Ühel ajal riisumis- ja raiskamisasjade algatamisega tuleb panna eelarest kriminaalvastutusele võetute kogu varale ilma erandita.

Riisumiste ja raiskamiste läbi tekitatud kahjude tasumine peab toimuma lähtudes riisutud või raisatud kaupade turuhinnast.

M ä r k u s. Väikese puudujäägi korral, mis töötajal on ette tulnud esmakordselt ja seejuures vilumatus, valearvestuse või töötaja muu tegevuse tõttu ja mis ei sisalda kriminaalkuriteo tunnuseid, võib kaubandusliku ettevõtte administratsioon süüdlasele määrata distsiplinaarkaristuse ühes ettevõttele tekitatud kahju tasumisega üldises tsiviilkorras. [9. okt. 1936. a. (LSKK 1936, nr. 55, art. 433).]

7. Kohustada NSVL Varustuse Rahvakomissariaati ja Tsentrosojuzi kooskõlastatult NSVL Töö Rahvakomissariaadiga ja kooperasiiooni ning riikliku kaubanduse töötajate ametiühingu keskkomiteega muutma 1. aprillist 1933. a. olemasolevat tööliste palkamise korda nii jae- kui hulgimüügi kaubanduslikesse ettevõtteisse, määrates, et suurte magasinide, ladude ja baaside juhatajate palkamine toimub kohuslikult spetsiaalsete atesteerimiskomisjonide kaudu.

Isikud, kes on süüdi kaubanduslike töötajate töölevõt-

mises ilma töönimikirjata¹⁾ ja linnades, kus on sisse seatud passisüsteem, ilma passita, langevad kriminaalvastutuse alla.

Riiklike asutiste ja ettevõtete, kooperatiivsete, ametiühinguliste ja ühiskondlike organisatsioonide vara raiskamise, omastamise ja riisumise läbi tekkinud kahjude tasumise korrast

NSVL KTK ja RNK määrus 10. augustist 1927. a.
(LSKK 1927, nr. 51, art. 507)

Eesmärgiga kindlustada kahjude tasumist, mis on tekitatud riiklike asutiste ja ettevõtete, samuti ka kooperatiivsete, ametiühinguliste ja ühiskondlike organisatsioonide vara raiskamisest, riisumisest ja omastamisest, NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Summade sissenõudmist, mis on kriminaal- või tsiviilkohtu poolt välja mõistetud riiklike asutiste ja ettevõtete, kooperatiivsete, ametiühinguliste ja ühiskondlike organisatsioonide raisatud, riisunud või omastatud vara tasumiseks, võib pöörata süüdimõistetule (kostja) kogu varale, välja arvatud allpool loetletud:

a) süüdimõistetule ja tema poolt ülalpeetavaile hädatarvilikud riided, pesu, jalatsid ja koduse majapidamise esemed;

b) üks elamu, kõige lihtsamad põllumajanduslikud tööriistad ja ehitised, mis on vajalikud töö-talumajapidamiseks;

v) seeme eelseisva külvi jaoks koguses, mis on vajalik töö-talumajapidamiseks;

g) kõige lihtsamad tööriistad, mis on vajalikud süüdimõistetule isiklikuks tööks, kui kohus pole temalt võtnud õigust tegutseda antud kutsealal;

d) kooperatiivsete organisatsioonide osamaksud;

¹⁾ NSVL RKN määrusega 20. detsembrist 1938. a. on sisse seatud tööraamatud (LMKK 1938, nr. 58, art. 329).

e) töötasu kohtu poolt määratud suurus, kuid mitte alla antud koha jaoks kindlaksmääratud riikliku töötasu miinimumi, samuti pensionid ja toetusrahad ja kindlustuskassade poolt antavad toetused lapse sünni puhul (hoolitsuseks ja toitmiseks) ja perekonnaliikme surma puhul (matuseks).

M ä r k u s. Esemete nimekiri ja hulk, millele ei või pöörata sissenõudmist vastavalt käesoleva paragrahvi pp. „a“, „b“, „v“ ja „g“, määratakse kindlaks liiduvabariikide seadusandlusega.

2. §-s 1 tähendatud eesmärgil võib sissenõudmist pöörata kogu sellele varale, mis kuulub süüdimõistetule (kostjale) koos teiste isikutega, selle hulgas ka selle talundi pere ühisvarale, kuhu süüdimõistetule (kostja) kuulub, samuti abikaasade ühisvarale, kui kohus teeb kindlaks, et ühisvara suurenes kuriteo tagajärjel.

Sissenõudmist ühisele varale võib pöörata ainult juhul, kui see on kohtuotsuses otseselt ära tähendatud.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi eeskirju kohaldatakse ainult neil juhtudel, kui raiskamise, omastamise või riisumise momendist pole kriminaaljälitamise algatamiseni möödunud üle kahe aasta.

3. Liiduvabariikide kesktäitevkomiteedele pannakse ette teha vabariikide seadusandluses käesolevast määrusest tingitud muudatused.

Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korrast asutiste, ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja ehitusettevõtete juhatajate vahetusel

NSVL RKN m ä ä r u s 2. m ä r t s i s t 1938. a.
(LMKK 1938, n r. 7, a r t. 44)

Eesmärgiga tugevdada riiklikku distsipliini ja kõrgendada juhatajate vastutust sotsialistliku omandi puutumatus eest, samuti asutiste ja ettevõtete asjaajamise seisukorra eest, NSVL RKN m ä ä r a b:

1. Asutiste, ettevõtete, ehitusettevõtete ja majanduslike organisatsioonide juhatajate vahetusel peab senine juhataja asjaajamise üle andma uuele juhatajale sama ametkonna kõrgemalseisva organi esindaja osavõtul, kusjuures tuleb koostada vastuvõtu-üleande-akt.

Rahvakomissariaatidele ja keskasutistele pannakse vastutus selle eest, et neile alluvais asutistes, ettevõtteis ja organisatsioonides toimuks asjaajamise vastuvõtt-üleandmine nõutavas korras.

2. Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise aktid peavad sisaldama põhiandmeid, mis iseloomustavad antud asutise või ettevõtte faktilist töö seisukorda, olemasolevaid saavutusi, aga samuti peegeldavad täielikult kõiki olulisi puudusi töös, kinnitatud plaanide ja valitsuse poolt tehtud ülesannete rikkumisi, kindlakstehtud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste fakte.

3. Vastavalt §-le 2 peavad vastuvõtu-üleande-aktid sisaldama järgmisi andmeid:

a) Rahvakomissariaatides, keskasutistes ja rahvakomissariaatide peavalitsustes:

kinnitatud plaani täitmise käik selle põhinäitajate järgi; antud asutisesse puutuvate Partei ja Valitsuse põhiliste otsuste täitmine;

kaadrite olukord ja nende ettevalmistus;

finants-, arvestuse ja aruandluse seisukorra kirjeldus.

b) Ettevõtteis, ehitusettevõtteis ja majanduslikes organisatsioonides:

tööstus-finantsplaani põhinäitajate täitmine;

tööliste ja juhtivate kaadrite seisukorra kirjeldus ja palgafondi kasutamine;

ettevõtte finantsmajanduse olukord viimase kuu 1. päevaks koostatud bilansi andmete alusel;

akt kassa seisukorra kohta, mis on koostatud kassa revideerimise alusel ja kinnitatud pea- (vanem-) raamatupidaja allkirjaga;

raamatupidamise ja operatiivse arvestuse ja aruandluse seisukorra iseloomustus;

andmed sõlmitud majanduslike lepingute rikkumise kohta;

andmed toorainete, poolfabrikaatide, kütteaine ja illikviidse vara tagavarade kohta.

Peale selle ettevõtteis — seadmete seisukorra kirjeldus, ehitusettevõtteis — projektide ja eelarvetega kindlustatus ja ehitusmehhanismide seisukord.

Administratiiv- ja sotsiaal-kultuurilistes asutistes lühikesed andmed:

kinnitatud tööplaani täitmise kohta;

kõrgemalseisvate organite tähtsamate otsuste täitmise kohta;

kaadrite komplekteerituse kohta;

aruandluse seisukorra ja finants-eelarvelisest distsipliinist kinnipidamise kohta;

kassa ja üleantava vara seisukorra kohta.

4. Aktile kirjutavad alla asjaajamise üleandja ja vastuvõtja, samuti kõrgemalseisva organi esindaja.

Kui üleandjal või uuel nimetatud juhatajal on akti mõne paragrahvi kohta vastuväiteid, esitavad nad need kirjalikult aktile allakirjutamisel.

5. Kui asjaajamise vastuvõtul avastub suuri kuritarvitusi ja ebamajanduslikkust, tõstab uus juhataja kõrgemalseisva organi juhataja ees üles küsimuse erilise dokumentide revideerimise ja vara inventeerimise määramise vajadusest.

6. Vastuvõtu-üleande-aktile lisandatakse kõrgemalseisva organi esindaja arvamus, milles ta annab ettevõtte või asutise seisukorra üldiseloomustuse, endise juhataja töö hinde ja omad ettepanekud vajalike abinõude tarvituselevõtu kohta.

7. Enne vastuvõtu-üleande-akti allakirjutamist korraldatakse asutise või ettevõtte aktiivi koosolek, kus arutatakse läbi akti sissevõetud põhijäreldused ja arvulised andmed.

Olulised faktilised andmed, mis avastuvad arutamisel aktiivi koosolekul, kantakse pärast nende kontrollimist akti.

8. Asjaajamise vastuvõtmine-üleandmine peab olema lõpetatud kõrgemalseisva organi poolt määratud tähtajaks, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul, arvates juhataja vahetamise otsusest.

9. Kõrgemalseisva organi juhataja on kohustatud isiklikult läbi vaatama vastuvõtu-üleande-akti ja hiljemalt ühe kuu pärast kinnitama abinõud aktis märgitud puuduste likvideerimiseks, plaani ja valitsuse ülesannete täitmise kindlustamiseks ja samuti võtma vastutusele süüdlased esinenud puudustes, kuritarvitustes ja ebamajanduslikkuses.

10. Käesolevat määrust kohaldatakse vastavalt ka ettevõtete ja asutiste üleandmisel ühest ametkonnast või organisatsioonist teise selle erinevusega, et asjaajamise vastuvõtt-üleandmine toimub mõlema ametkonna või organisatsiooni poolt volitatud esindajate kaudu, kes kirjutavad ka alla vastuvõtu-üleande-aktile.

11. Nõukogude kontrollkomisjonile¹⁾ pannakse ülesanne süstemaatiliselt kontrollida juhatajate vahetusel toimuva asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise õiget teostamist.

12. Ära muuta Töö ja Kaitse Nõukogu 10. veebruari 1932. a. määrus „Abinõudest, mis kindlustavad majanduslike organisatsioonide juhatajate vastutust majanduslike organisatsioonide asjade seisukorra ja vara eest“ (LSKK 1932, nr. 11, art. 60).

¹ Nüüd Riigikontrolli Rahvakomissariaat.

Vara liikide loendist, millele ei või pöörata sissenõuet täitelehtede ning nendega võrdsustatud dokumentide järgi ¹⁾

VNFSV RKN määrus 3. novembrist 1934. a.
(VSKK nr. 39, art. 243)

(Väljavõtte)

Tsiviilprotsessi koodeksi (VSKK 1934, nr. 7, art. 44)
§ 271 alusel VNFSV RKN määrab:

1. Sissenõuete pööramisel kohtuorganite täitelehtede ja nendega võrdsustatud dokumentide järgi kohaldatakse loendi teist jagu vara liikide kohta, millele ei või pöörata maksuvõlgade ja muude maksete võlgade sissenõuet (VSKK 1933, nr. 16, art. 53 ja 1934, nr. 39, art. 242), sealhulgas ka sissenõuete pööramisel majapidamisele, mis on maksustatud põllumajandusliku maksuga.

Peale selle ei või täitelehtede ning nendega võrdsustatud dokumentide järgi sissenõuet pöörata järgmisele põllumajanduslikule inventarile ja tööloomadele: iga talumajapidamise kohta — üks harkader, üks hõlmader, üks äke, üks vanker, üks regi või saan ja rakmed, üks hobune (või üks kaamel või hobueesel, või paar härgi, või vastav arv teist liiki tööloomi, veevaestes rajoonides — kaks hobust) ja üks noor, kuni kolmeaastane tööloom.

3. Erandina käesoleva määruse § 1 tasu sissenõudmisel kahjude eest, mis on tekitatud riigiasutiste ja -ettevõtete, kolhooside, kooperatiiv- ning ühiskondlike organisatsioonide vara riisumise, raiskamise ja omastamisega, kohaldatakse kõigil juhtudel mainitud loendi art. 3.

4. Käesoleva määruse §-s 3 tähendatud juhtudel võib sissenõue olla pööratud ka varale, mida süüdimõistetetu (kostja) valdab ühes teiste isikutega, sealhulgas ka selle talundipere ühisvarale, kelle koosseisu kuulub süüdimõistetetu (kostja), samuti ka abikaasade ühisvarale, kui

¹⁾ Vt. VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi 1945. a. eestik. väljaande lk. 132 (ENSV RKN määrus 12. jaan. 1945, nr. 28).

kohtu poolt on kindlaks tehtud, et ühisvara on kuriteo tagajärjel suurenenud.

Käesolev paragrahv kehtib ainult neil juhtudel, kui raiskamise, omastamise või riisumise toimepaneku hetke ja kriminaaljälitamise algatamise hetke vahel ei ole möödunud üle kahe aasta.

Vara liikide loend, millele ei või pöörata maksuvõlgade ja muude maksete võlgade sissenõuet

VNFSV RKN määrus 3. novembrist 1934. a. (VSKK 1933, n r. 16, a r t. 53 ja 1934, n r. 39, a r t. 242)

(Väljavõtte)

3. jagu. Maksete sissenõudmisel kulakute majapidamistelt ja isikutelt, kes on maksustatud tulumaksuga tabeli nr. 3 järgi, ei või sissenõuet pöörata võlgniku ja tema ülalpidamisel olevate isikute tarvilikele järgmistele kantavaile tali- ja suviriietele, jalatsitele, pesule ja muudele vajalikele koduse tarvituse esemeile:

1) kantav tali- ja suviriietus: iga isiku kohta — üks suvi- või sügispalitu (või burka, pealiskuub, vammus jne.), üks talipalitu (või poolkasukas, kasukas, tulup jne.), üks taliülikond (naistele kaks taliriietust), üks suviülikond (naistele kaks suviriietust), üks müts (kübar) ja üks talimüts, naistele peale selle kaks suvirätikut ja üks soe rätik (või sall);

2) pesu kaks vahetust isiku kohta;

3) üks paar nahkjalatseid ja üks paar viltjalatseid iga isiku kohta;

4) muud vajalikud koduse tarvituse esemed: iga isiku kohta — üks komplekt söögiriistu (taldrik, kahvel, nuga ja lusikas) ja üks komplekt teeriistu (klaas või tass ja alus-tass), üks tool (taburet), üks magamiskomplekt (madrats, padi, kaks lina, kaks padjapüüri, tekk), üks voodi, kaks isiklikku käterätikut; iga perekonna kohta — teemasin (teekann või katel veekeetmiseks), priimus (või petroo-

leumkeetja), lamp, söögilaud, kaks teerätikut, kaks köögi-rätikut, kaks ämbrit, üks kohver (või muu seda asendav riietehoiumahuti), kõige tarvilikumad köögiriistad (kast-rulid, keedupott jne.)¹⁾.

Võitluse tugevdamisest raiskamiste ja riisumiste vastu riiklikus ja kooperatiivses kaubanduses

VNFSV RKN määrus 31. detsembrist 1940. a.

(Väljavõtte)

I. Kohustada VNFSV KaubandusRK ja Tsentrosojuzi:

1) aineliselt vastutavate isikute töölevõtmisel nõuda neilt kohuslikult peale tööraamatu veel passi, kus on märkus sisseregistreerimise kohta antud kohas, või seda asendava dokumendi esitamist.

Keelata võtta aineliste väärtustega seotud tööle isikuid, kes on kohtu poolt karistatud raiskamiste, riisumiste või muude omakasupüüdlike ametialaste kuritegude eest;

¹⁾ „50-a. Vastavalt NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määrusele (LSKK 1933, nr. 13, art. 76) võib kahjude sissenõuet, mis on tekitatud riiklikele, kooperatiivseile ja ühiskondlikele asutistele ja ettevõtetele raiskamise või riisumisega, pöörata süüdimõistetu kogu varale.

Sissenõuet ei tule pöörata ainult süüdimõistetu ja tema poolt ülalpeetavate isikute hädatarvilikule riietusele, pesule, jalatseile ja koduse majapidamise esemeile.

51-a. Vastavalt NSVL KTK ja RKN 10. augusti 1927. a. määruse (LSKK 1927, nr. 51, art. 507) §-le 2 võib kahjude sissenõuet, mis on tekitatud riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste ja ettevõtete vara raiskamise, riisumise või omastamisega, pöörata peale süüdimõistetu isikliku vara ja tema osa ühisvaras ka kogu varale, mida süüdimõistetu valdab koos teiste isikutega (sealhulgas ka talundipere ühisvarale, kelle koosseisu süüdimõistetu kuulub, ja abikaasade ühisvarale), kui

a) kohus teeb kindlaks, et ühisvara on suurenenud kuriteo tõttu ja

b) raiskamise, omastamise või riisumise toimepanemise hetke ja kriminaaljälitamise algatamise hetke vahel ei ole möödunud üle 2 aasta.

Sissenõude pööramine ühisvarale on lubatud ainult sel juhul, kui see on kohtuotsuses otseselt ära tähendatud.“ (NSVL KohtuRK 28. sept. 1939. a. juhendist kohtuotsuste täitmise kohta, 10. jaan. 1941. a. käskkirja nr. 6 redaktsioonis.)

2) tugevdada aineliselt vastutavate töötajate koosseisu kaubanduslikes organisatsioonides vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 25. jaanuari 1939. a. määruse nr. 137 §-le 25;

3) tõsta kaubanduslike ettevõtete revideerimise kvaliteeti, juhtides puudujääkide ja riisumiste paljastamise kõrval tähelepanu ka kaubanduslike töötajate kuritegelike mahhinatsioonide paljastamisele ostjate petmisel;

4) võtta kohtulikule vastutusele ametiisikud, kes on süüdi raiskamiste soodustamises oma tegevusetusega ja tingimuste loomises, mis kergendavad kaupade ja muude materiaalsete väärtuste raiskamist ja riisumist.

Võtta kohtulikule vastutusele ka kaubanduslike ettevõtete juhatajad, kes viivitavad raiskamis- ja riisumisasjadele käigu andmisega ja kes ei võta abinõusid tarvituks riisunud summade sissenõudmiseks raiskajailt.

3. NSVL JA VNFSV ÜLEMKOHTU MÄÄRUSED

Kohtuorganite võitlusest raiskamiste vastu kaubanduses ja kooperatsioonis

NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi määrus 9. juunist 1934. a. (NSVL Ülemkohtu Pleenumi keht. määr. kogu, 1941, lk. 5)

(Väljavõtte)

Eesmärgiga otsustavalt tugevdada võitlust raiskamiste vastu NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi määrab:

1. Ette panna kohtuorganitele kindlustada:

a) NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määruse (LSKK nr. 13, art. 76)¹⁾ täitmist;

b) tugevdada kohtulikku repressiooni raiskamisasjus, kvalifitseerides eriti suureulatuslikke raiskamisi 7. aug. 1932. a. seaduse järgi.

¹⁾ Vt. lk. 7.

2. Kohtuile seletada:

a) süüdistuse ümberkvalifitseerimine raiskamiselt lohakusest tulenenud puudujäägile on lubatav ainult juhtudel, kui kohus teeb kindlaks, et süüdistatav ei omastanud ega kasutanud oma huvides temale usaldatud väärtusi;

b) et paranduslikud tööd tuleb üldreeglina kanda üldistel alustel.

3. Tugevdada kohtute profülaktilist tööd võitluses raiskamiste vastu, tuues kohtupraktikasse erimäärusega signaliseerimist kõigi avastatud puudujääkide kohta, mis tekitavad raiskamisvõimalust.

4. Tugevdada kohtute tegevust üldsuse tähelepanu mobiliseerimiseks raiskamisasjule näitlike protsesside korraldamisega, otsuste läbitöötamisega, protsesside avaldamisega ajakirjanduses, raadio teel jne., samuti mobiliseerida kohtuaktiiv võitluseks raiskamiste vastu.

5. Likvideerida venitamine, lühendada raiskamisasjade läbivaatamist kohtuis 5—10 päevale ja kõigist juurdlus- ja uurimisorganite töös ilmnenu puudustest teatada prokuratuuri- ja kõrgemalseisvaile kohtuorganeile.

6. Tuua kohtupraktikasse raiskamisasjade süüdistusmaterjalide kohuslik kontroll ettevalmistavail istungeil, et välja sõeluda asjad, mille süüdistusmaterjal on puudulik.

... Ühes sellega juhtida kohtute tähelepanu vajalikkusele kohaldada kohtulikku repressiooni isikuile, kes on süüdlased raiskamiste ärahoidmiseks abinõude mittetarvitamises, kontrolli ja arvestuse halvas organiseerimises, segadustes raamatupidamises jne.

Juhtida prokuratuuri tähelepanu vajadusele võtta kriminaalvastutusele revisjonikomisjonide liikmed, kes oma tegevusetusega loovad soodsad tingimused raiskamisteks ja riisumisteks.

8. Juhtida kohtuorganite tähelepanu vajadusele, et tsiiviilhagid, mis on algatatud seoses raiskamistega, kõige kiiremas korras läbi vaadataks ja neis tehtud otsus kiireimalt täidetaks; kui asjast huvitatud organisatsioonid ei algata selliseid asju, on kohtuorganid kohustatud omal algatusel

kriminaal-asjade läbivaatamisel läbi vaatama ka küsimuse raiskamiste läbi tekitatud kahjude tasumisest, määrates nende suuruse turuhindade järgi.

Kohtute poolt NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määruse „Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja kooperatiivseis kaubanduslikes ettevõtetes“¹⁾ kohaldamise kontrollist

NSVL Ülemkohtu 49. Pleenumi määrus
28. detsembrist 1934. a.

(Väljavõte)

... 2. Kohtute signaliseerimine riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni juhtivaile organeile korratustest, mis loovad tingimusi raiskamisteks ja riisumisteks, on nõrk... kohtud ei kontrolli küllaldaselt kohtute poolt väljamõistetud kahjusummade sissenõudmist.

3. Juurdlus- ja eeluurimisorganite töö kannatab suurte puuduste all, mille tagajärjeks on raiskamiste mitteküllaldane paljastamine, tegelike süüdlaste vastutusele võtmata jätmine, seejuures aga süütute isikute aluseta kohtu alla andmine ja riiklikust kaubandussüsteemist ja kooperatsioonist kõrvaldamine; suureulatuslike riisumiste ja raiskamiste juhtudel kohaldatakse tihti tõrkeabinõuna allkirja võtmist elukohast mittelahkumise kohta, mille tagajärjel vastutusele võetud isikuil on võimalus kohtu eest kõrvale hoiduda ja kohtusse mitteilmumisega asjaarutamist venitada; tsiviilhagisid ei tagata süüdlaste vara õigeaegse ja täieliku kindlakstegemisega ja eelaresti pealepanemisega.

4. Pleenum märgib ära, et riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni organeis puudub küllaldane valvsus töötajate töölevõtmisel, mille tagajärjel riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni asutised kubisevad klassivaenulisest elemendist, ühiskondliku omandi roiskunud riisujaist, isikuist, kes on

¹⁾ Vt. lk. 7.

mitmekordselt karistatud, kusjuures võib märgata, et juhtivad töötajad püüavad kohtus kaitsta süüdimõistetud kurjategijaid; riikliku kaubanduse ja kooperasiiooni organid ei täida küllaldaselt NSVL RKN 16. veebr. 1933. a. määrust ja endiselt puuduvad selged ja küllalt täpsed eeskirjad arvestuse ja aruandluse vormide kohta (näit. pole igal pool eri arvestust taara, kaupade ja raha kohta; ülejääkide maharvestamisel, revideerimistega ja ekspertiisidega tehakse puudujäägid kindlaks erinevate meetoditega ja need väljenduvad seetõttu erinevates summades jne.). Ülalmainitud selgusepuudus ei anna kohtule real juhtumeil tõelisi andmeid õige kohtuotsuse tegemiseks. Riikliku kaubanduse ja kooperasiiooni töötajate kollektiivne ainealine vastutus iga ametiisiku selgelt määratud vastutuse asemel toob tihti kaasa isikute süüdimõistmise, kes tegelikult pole kuritegudes süüdi, millega antakse hoope kaadreile. Mitte kõiki raiskamisasju ei anta riikliku kaubanduse ja kooperasiiooni organite poolt kohtusse süüdlaste vastutusele võtmiseks, tihti saabuvad need asjad kohtusse suure hilinemisega.

Majanduslikud organisatsioonid tunnevad vähe huvi ka tsiviilhagide vastu: neid ei esitata alati, ei jälgita asja menetlust kohtus jne. Kaubanduse inspeksioonid pole küllalt instrueeritud oma tegevusest, teevad vigu, mis toovad kaasa riikliku kaubanduse ja kooperasiiooni töötajate ebaõige kriminaalvastutusele võtmise.

Eeltoodu alusel NSVL Ülemkohtu 47. Pleenum määrab:

1. Panna ette liiduvabariikide ülemkohtuile võtta tarvitusele kõige otsustavamad abinõud NSVL RKN 16. veebr. 1933. a. määruse ja NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi määruse elluviimiseks nii repressioonide tugevdamise suhtes, vähendades paranduslike tööde ja muude mittevabaduskaotuslike karistuste määramise praktikat miinimumini, kui ka kohtulik-profülaktilise töö tugevdamises, venitamise likvideerimises, riikliku kaubanduse ja kooperasiiooni organeisse tunginud klassivaenuliste elementide hoolsas paljastamises ja neile kõige karmimate repressi-

oonide kohaldamises, kõikide raiskamisasjade hoolsas kontrollimises ettevalmistavail istungeil, riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni organeile signaliseerimise tugevdamises paljastatud korratustest, raiskamiste ärahooldmiseks abinõusid mitte tarvitusele võtnud isikute vastutusele võtmises, väljamõistetud summade sissenõudmise kontrollis . . .

2. Kinnitada NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi otsus selle kohta, et paranduslike tööde kandmine seda liiki asjades tuleb teostada ainult paranduslike tööde asutiste organeis...

3. Panna ette kohtuile juhtida konkreetset nende poolt määratud eri-ekspertiise, formuleerides konkreetse selgete küsimuste loetelu, millele ekspertiis peab vastama.

4. Juhtida NSVL Prokuratuuri tähelepanu raiskamisasjade uurimise madalale tasemele ja paluda tarvitusele võtta abinõusid uurimistöode puuduste kiireimaks likvideerimiseks.

5. Juhtida NSVL SisekaubandusRK ja Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) tähelepanu nõrgale kontrollile riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni töötajate üle, kaadrite ummistumisele roiskunud elementidega, arvestuse ja aruandluse kohta käivate selgete ja lihtsate eeskirjade ja vormide puudumisele, kaubanduslike inspeksioonide nõrgale tööle ja paluda teatada järgmisele NSVL Ülemkohtu Pleenumile käesoleva signaliseerimise põhjal tarvitusele võetud abinõudest.

Kohtuorganite võitlusest raiskamiste vastu riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni süsteemis

NSVL Ülemkohtu 51. Pleenumi määrus
28. juunist 1935. a.

(Väljavõte)

... NSVL Ülemkohtu 51. Pleenum leiab:

1. Liiduvabariikide ülemkohtud, oblasti- ja kraikohtud on jõudnud, võrreldes 1933. ja 1934. a-ga, teatud murrand

gule kohtupraktika alal raiskamisasjus; võitlus raiskamiste vastu on muutunud keskseks küsimuseks, millele on fikseerunud kohtusüsteemi tähelepanu; endise liberaalse suhtumise asemel raiskamistesse on karistuspoliitika muutunud valjemaks ja üldreeglina tegelikele kurjategijaile antavad hoobid väljenduvad vabadusekaotuse vastavate määrade kohaldamises; tunduvalt on lühenenud asjade läbivaatamise aeg.

2. Nende kohtu saavutuste kõrval esineb siiski veel rida puudusi:

a) Liiduvabariikide ülemkohtud pole küllaldaselt kinni pidanud nende poolt võetud joonest üksikute kraide, oblastite, rajoonide ja linnade kohtute diferentseeritud juhtimises ja pole küllalt kontsentreerinud oma tähelepanu selliste kohtade kohtuile, kus raiskamised eriti lокkavad;

b) maal toimunud raiskamisi ei uurita küllaldaselt kohtu-uurimisorganite poolt, kusjuures reeglina alahinnatakse eeluurimisel ekspertiisi ja ülehinnatakse seda kohtulikul asjaarutamisel;

... e) puudub küllaldane kontroll otsuste täitmise üle, eriti väjamõistetud kahjude sissenõudmise osas;

ž) asju kassatsiooni korras läbivaatavad krai-, oblasti- ja ülemkohtud ei pane tähele eel- ja kohtuliku uurimise puudusi, ei märgi oma määrustes asjas leiduvaid konkreetseid puudusi, näit. vara üleskirjutamise aktide täielik puudumine või hiline koostamine, raiskamisasjade mitteläbivaatamine ettevalmistaval istungil jne.

... z) raiskamiste-vastase võitluse tõhususeks vajalik side kohtuorganite ja riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni organite vahel on nõrgalt korraldatud (ühised nõupidamised, vastastikune informatsioon, raiskamisküsimuste esitamine linnanõukogude sektsioonidele jne.).

Kohtupraktika puudustest sotsialistliku omandi riisumise, spekulatsiooni, huligaansuse ja omakasupüüdlike ametialaste kuritarvituste asjus.

NSVL Ülemkohtu Pleenumi määrus 15. augustist 1940. a., nr. 29/16/u (NSVL Ülemkohtu Pleenumi keht. määr. kogu, 1941, lk. 15)

(Väljavõtte)

1. Kohustada kohtuorganeid sotsialistliku omandi riisumise, raiskamiste ja omakasupüüdlike kuritarvituste asjus süüdimõistva otsuse tegemisel välja mõistma kahjud, võttes viivitamata tarvitusele abinõud kahjude tasumise kindlustamiseks kohtumääruse tegemisega süüaluse vara arestimiseks, kui see abinõu ei olnud tarvitusele võetud enne kohut; see määrus pööratakse täitmisele viivitamata.

Kui tsiviilhagi ei olnud esitatud ja kohtul puudub võimalus asja edasi lükkamata või täiendavaid materjale saamata koostada üksikasjalist arvestust kahju suuruse kindlakstegemiseks, peab kohus, teinud määruse vara arestimise kohta, ühes sellega asja edasi saatma arutamiseks tsiviilkohtu korras kahju kindlakstegemiseks, prokuröri kohusliku kaasatõmbamisega asjasse VNFSV TsPK § 12 ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavate paragrahvide põhjal.

2. Otsuse tegemisel ühes vara konfiskeerimisega peab kohus, teinud otsuse, ühes sellega tegema määruse kohtualuse vara viivitamata arestimise üle, kui seda abinõu ei rakendatud enne kohut; see määrus pööratakse täitmisele viivitamata.

3. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadluse mõtte

kohaselt raiskajaile, sotsialistliku omandi riisujaile ja huligaanidele ei tohi kohaldada tingimisi süüdimõistmist või karistamist alla seaduses ettenähtud alammäära.

Muudele asjadele, mis tähendatud käesolevas määruses, ei tule üldreeglina neid abinõusid niisamuti kohaldada ja need võivad aset leida ainult erandjuhtumel, kusjuures otsuses tuleb siis kohuslikult tähendada motiivid, mille järgi kohus jõudis järeldusele karistuse kergendamise vajaduse kohta.

4. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et sotsialistliku omandi riisumise, huligaansuse, spekulatsiooni, raiskamise ja omakasupüüdlike kuritarvituste eest vabadusekaotusele mõistmisel on vajalik tõkeabinõuna kohaldada süüaluste vahistamist enne otsuse jõustumist, kui seda abinõu ei kohaldatud enne kohut; otsused vahistamise kohta nende jõustumisel pöörata viivitamata täitmisele, kui mingisugustel põhjustel süüdimõistetu ei olnud vahistatud enne otsuse jõustumist.

5. Panna ette kõrgemalseisvaile kohtuile asjade läbi vaatamisel Kohtukorralduse seaduse § 15 korras pöörata erilist tähelepanu esimese astme kohtute poolt ülaltähendatud asjades VNFSV KrK §-de 51 ja 53 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide aluseta kohaldamise juhtudele ja, prokuröri protesti puudumisel, vastavalt NSVL Ülemkohtu Pleenumi 10. veebruari 1940. a. määrusele nr. 2/I/u teha esitis otsuse pehmuse kohta liiduvabariigi ülemkohtu esimehele või NSVL Ülemkohtu esimehele, kes lahendab küsimuse otsuse protestimise kohta järelevalve korras.

Liiduvabariikide ülemkohtute esimeestel pöörata kõige tõsisemat tähelepanu selliseile esitistele, kasutades oma õigust järelevalve korras protestida kõigil juhtudel, kui on aluseta kohaldatud KrK ülaltähendatud paragrahve.

VNFSV TsK § 411 kohaldamise lubamatusest raiskamiste asjus

VNFSV Ülemkohtu Pleenumi määrus
16. jaanuarist 1928. a., prot. nr. 2.

(VNFSV Ülemkohtu seletuste kogu, 1935, lk.87)

VNFSV TsK § 411¹⁾ kohaldamine isikuile, kes on toime pannud raiskamise või neile usaldatud vara omastamise, on lubamatu; neil juhtudel esitatav tsiviilhagi kuulub rahuldamisele täies ulatuses.

Vastutuse tugevdamisest postisaadetiste riisumise ja kaotsimineku eest

VNFSV Ülemkohtu Presiidiumi määrus
10. veebruarist 1932. a. (VNFSV Ülemkohtu
seletuste kogu, 1935, lk. 314)

(Väljavõtte)

2) Kui postisaadetiste omastamine on toime pandud sideala-organite ametiisikute poolt, kelle korralduses need saadetised olid, siis tuleb neid tegusid kvalifitseerida raiskamistena olenevalt asjaoludest, KrK § 116 esimese või teise lõigu järgi.

Rahvakohtute tööst riisumis- ja raiskamisasjus tarbijatekooperatsioonis

VNFSV Ülemkohtu Pleenumi määrus
28. maist 1933. a. („Sovetskaja Justitsija“ 1933, nr. 14, lk. 24)

(Väljavõtte)

... 6. Asjade arutamisel pöörata erilist tähelepanu raamatupidamise ekspertiisi täpsusele, mida tehakse mitte ainult tegelike kahjude suuruse kindlakstegemiseks, mis

¹⁾ Vastavalt TsK §-le 411 peab kohus kahjutasu suuruse kindlakstegemise kõigil juhtudel võtma arvesse nii kahjukannatanu kui ka kahju tekitaja varalist seisundit.

on tekitatud kooperatsioonile ühe või teise töötaja kuritegelike tegudega ja mis kuuluvad sissenõudmisele koos kriminaalkohtuotsuse tegemisega, vaid ka põhjuste kindlakstegetamiseks, millest need kahjud tekkisid (lihtne puudujääk, omastamine või raiskamine). Kohtualustele tuleb võimaldada tutvuda ekspertiisi aktiga selleks, et nad võiksid õigeaegselt anda oma seletusi . . .

Rahvakohtute tööst riisumis- ja raiskamisasjus tarbijatekooperatsioonis

VNFSV Ülemkohtu Presiidiumi määrus 13. juunist 1934. a., prot. nr. 26. (VNFSV Ülemkohtu seletuste kogu, 1934, lk. 280)

(Väljavõtte)

Kohtuile kategooriliselt ära keelata kooperatsiooni ja riikliku kaubanduse alal toimepandud raiskamiste ja riisumiste eest, vaatamata raiskamise või riisumise summale ja ulatusele, kohaldada süüdimõistetud isikule represioonivahendina paranduslikke töid teenistuskohal.

Kohtuile kategooriliselt ette panna täpselt kinni pidada seaduse nõudest neis asjades kriminaalvastutusele võetud isikute vara, seejuures ka abikaasade ühisvara ja talundi ühisvara eelarestimise kohta, kusjuures riisumistest ja raiskamistest tekkinud kahju tasumisel tuleb lähtuda riisutud ja raisatud esemete turuhinnast.

Ametipidamise keelust

NSVL Ülemkohtu ringkiri nr. 42, 1936. a. (Kohtupraktika teatmik 1937, lk. 82)

Otsuse tegemisel isikute kohta, kes on süüdi mõistetud raiskamise, riisumise ja muude omakasupüüdlike kuritegude eest, võtta erilisel kaalumisele küsimus, kas on aluseid piirata süüdimõistetud õigust pidada ameteid, mis on seotud ainelise vastutusega; selliste aluste olemasolul näidata otsuses, missugust ametit on süüdimõistetul keelatud pidada ja selle keelu tähtaeg, mis ei tohi ületada viit aastat.

4. KASKKIRJAD JA JUHENDID

Raiskamis- ja riisumisasjade õigeaegsest läbivaatamisest kohtute poolt

NSVL KohtuRK käskkiri 8. juunist 1939. a., nr. 41

1. Rahvakohtunikel kindlustada raiskamis- ja riisumisasjade läbivaatamine 10 päeva jooksul, arvates asja kohtusse saabumisest.

2. Ülem-, oblasti- ja kraikohtute esimeestel organiseerida seda liiki asjade läbivaatamist kaebuste ja protestide järgi kriminaal-asjade kohtukolleegiumides nii, et rahvakohtu otsuse peale kaebuse või protesti esitamisest kuni kohtukolleegiumi poolt määruse tegemiseni ei kuluks üle 10 päeva.

3. Rahvakohtunikel seada sisse vali kontroll riisumis- ja raiskamisasjade kohtuotsuste õigeaegse täitmise järele; otsused pöörata täitmisele hiljemalt kolme päeva jooksul, arvates nende jõustumisest.

4. Liidu- ja autonoomsete vabariikide kohtu rahvakomissaridel, liiduvabariikide kohtu rahvakomissariatide valitsuste ülemail kraides ja oblastistes süstemaatiliselt kontrollida kohtute töö organiseerimist raiskamis- ja riisumisasjade läbivaatamisel.

5. Liiduvabariikide kohtu rahvakomissaridel kanda mulle ette kohtute tööst riisumise ja raiskamise kriminaal-asjade läbivaatamise alal iga kuu esimesel päeval.

NSVL KohtuRK käskkiri 23. detsembrist 1939. a., nr. 137

1. Täitelehtedel, mis antakse kohtuotsuste põhjal riisumiste, raiskamiste ja puudujääkide läbi tekitatud kahjude sissenõudmiseks, näidata kõigil kohtuorganeil, et sissenõudmine toimub kahjude tasumiseks, mis on seotud riisumise, raiskamise või puudujäägiga.

2. Täitelehtede saatmisel kohtutäitureile lisada nende isikute vara üleskirjutuse nimestik, kes kannavad ainelist vastutust tekitatud kahjude eest.

NSVL KohtuRK käskkiri 4. juulist 1941. a., nr. 107

Vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu korraldusele 27. juunist 1941. a., nr. 5982 k ä s i n:

1. Alates 1. juulist 1941. a. maksta kohtutäitureile summadelt, mis on nende poolt sisse nõutud raiskamis- ja riisumisasjus riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonide kasuks, preemiatasu 5% suuruses sissenõutud summadest.

2. Kinnitada juhend raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks sissenõutud summadelt kohtutäitureile preemiatasu maksmise korra kohta.

3. Kohustada liidu- ja autonoomsete vabariikide kohtu rahvakomissariaate nende krai ja oblasti valitsusi kontrollima kohtute revideerimisel preemiatasude arvutamise ja kohtutäitureile väljamaksmise õigsust.

Juhend

raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks sissenõutud summadelt kohtutäitureile preemiatasu maksmise korra kohta

1. Vastavalt NSVL RKN korraldusele nr. 5982, 27. juunist 1941. a., makstakse kohtutäitureile summadelt, mis on nende poolt sisse nõutud raiskamis- ja riisumisasjus (7. augusti 1932. a. seaduse, VNFSV KrK § 162 p. „g“ ja „d“ ja § 116 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid) riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonide kasuks, preemiatasu 5% suuruses nende poolt sissenõutud summast.

2. Raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks sissenõutud rahasummade ja kohtutäitureile makstavate preemiatasude summade arvestust peetakse eri arvestuslehel (vorm lisandatud).

3. Raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks sissenõutud summadelt preemiatasude väljamaksmine toimub rahvakohtuniku poolt iga kuu eest mitte hiljem kui järgmise kuu kümnendal, pärast seda kui rahvakohtunik on kindlaks teinud ja akti koostanud selle kohta,

et kõik sissenõudmised möödunud kuus, mille kohta on saabunud täitedokumentid, on kohtutäituri poolt teostatud määratud tähtaegadel. Samuti koostab rahvakohtunik akti preemiatasu väljamaksmisest keeldumise kohta juhul, kui kohtutäitur pole täitnud käesoleva juhendi nõudmisi.

4. Sissenõudmised loetakse teostatuks määratud tähtaegadel:

a) kui sissenõudmine toimus mitte hiljem kui 15 päeva pärast täitedokumentide kättesaamist kohtutäituri poolt;

b) kui kohtutäitur teenistustasule pööratud hagides (alimentide ja muud asjad) kontrollib palgast kinnipidamise õigsust ja õigeaegsust igas kuus vähemalt 25% ulatuses seda liiki täitemenetlustest ja vähemalt üks kord kuus kvartalis kontrollib iga menetlust, hagejate kaebusel aga teostab kontrolli kolme päeva jooksul (NSVL KohtuRK 28. sept. 1939. a. juhend kohtuotsuste täitmise korra kohta, § 55).

5. Juhtudel, kui sissenõudmine täitedokumentide järgi viibis kohtutäiturist mitteolenevaid põhjustel (otsuse täitmise peatumine seaduses ettenähtud alustel, kohtutäituri haigus jne.), ei kaota kohtutäitur preemiatasu saamise õigust.

Täitmise viivitamise põhjuste kaaluvus määratakse kindlaks iga täitedokumendi kohta rahvakohtuniku poolt isiklikult ja tema enda vastutusel.

6. Rahvakohtunikud peavad täitelehtedes märkima, et sissenõudmine toimub raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks, ja samuti märkima KrK paragrahvi (või 7. aug. 1932. a. seaduse), mille järgi süüalune on süüdi mõistetud. Kui puudub selline märgede täitelehel või rahvakohtuniku poolt täiendavalt väljaantud õiendis selle kohta, preemiatasu arvestamist ei toimu.

7. Kohtutäiturile preemiatasuna makstavad rahasummad makstakse rahvakohtu deposiitarvelt kohtutäituri nimele kirjutatud ja rahvakohtuniku poolt allakirjutatud tšeki järgi.

8. Vastutus preemiatasu õige väljamaksmise eest pannakse rahvakohtunikule isiklikult.

9. Kohtutäiturile preemiatasu väljamaksmisest keeldumise puhul võib 3 päeva jooksul, arvates akti koostamise päevast, edasi kaevata KohtuRK valitsuse ülemale oblasti, krai töötava rahva saadikute nõukogu juures, autonoomse vabariigi kohtu rahvakomissarile või liiduvabariigi (kus puudub jaotus oblasteisse) kohtu rahvakomissarile. Viimaste otsus kaebuste kohta on lõplik.

10. Kõigist summadest, mis on sisse nõutud raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks, peab kohtutäitur 5% kinni, kannab kinnipeetud summad rahvakohtu deposiitarvele ja sissenõutud summade ülekandmisel teatab sissenõudjale kinnipidamisest.

Kui preemiatasu kohtutäiturile välja ei maksta tema poolt käesoleva juhendi nõudmiste mittetäitmiste pärast, tuleb kinnipeetud summa kanda riigi tuludesse 3 päeva jooksul, arvates akti koostamisest tasu väljamaksmisest keeldumise kohta (käesoleva juhendi p. 3), kui aga keeldumisele esitati kaebus, siis 3 päeva jooksul, arvates teate saamisest kaebuse tagasilükkamise kohta.

Täitelehtede duplikaatide väljaandmise korrast juhtudel, kui sõjaolude tõttu kohtu- või täitemenetlus on kaotsi läinud

NSVL KohtuRK juhend 22. aprillist 1942. a.
(Väljavõte)

1. Avalduste läbivaatamine täitelehtede duplikaatide väljaandmise üle toimub VNFSV TsPK § 190 ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavate paragrahvide korras poolte kohusliku väljakutsega neil algkirjas olevate või seaduslikus korras tõestatud kohtuotsuste alusel.

2. Kui pooltel ei ole ülalmainitud dokumente, vaatab kohus avaldused täitelehtede duplikaatide väljaandmise üle läbi kohtus olevate sissekannete alusel (kartoteegis, täitedokumentide arvelevõtu raamatus, deposiitsummade

arvelevõtu raamatus), samuti pooltel ja kolmandail isikuil olevate dokumentide alusel, osutades pooltele aktiivset kaasabi nende õigusvahetekordade selgitamisel, vajalike dokumentide saamisel ja nende õiguste ning seaduslike huvide kaitsmisel (VNFSV TsPK § 5 ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavad paragrahvid).

3. Aluseks täitelehe duplikaadi väljaandmisel võivad olla eriti järgmised dokumendid:

Raiskamisest ja riisumisest tekkinud kahjude tasumise asjades

a) Tõestatud ärakiri hageja (asutise, ettevõtte) kirjast, mille juures täiteleht saadeti sissenõudmiseks ühes väljamõistetud summa äratähendamisega kirjas.

b) Sissekanne hageja raamatupidamise raamatuis võla-summa ülekandmise kohta, mis on tehtud toimunud kohtuotsuse põhjal hagi täieliku või osalise rahuldamise üle.

Vastutusele võtmisest eelarvesummade riisumise ja raiskamise ja nende summade seadusevastase kulutamise eest

NSVL Prokuratuuri käskkiri 13. aprillist 1936. a., nr. 27/8

(Väljavõtte)

1) Külanõukogudes asetleidnud eelarvesummade riisumiste ja raiskamiste asju uurides... saata seda liiki asjad kohtusse mitte hiljem kui 10 päeva pärast nende tekkimist. 2) Võtta kriminaalvastutusele mitte ainult isikud, kes on süüdi nende summade riisumises ja raiskamises, vaid ka süüdlased riigitulude seadusevastases kulutamises, kvalifitseerides viimaseid tegusid VNFSV KrK § 109 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Külanõukogude eelarvesummade raiskamisasjade mitteõigest lõpetamisest

NSVL Prokuratuuri kiri 28. aprillist 1936. a.,
nr. 29/8

Mulle on saabunud materjale selle kohta, et prokuratuuriorganid kohtadel lubavad külanõukogudes eelarvesummade raiskamise asades mitteõiget asja lõpetamist motiivil „vähetähtis“ või isegi keelduvad nende asjade uurimise toimetamisest.

Järeldus kuriteo vähesest tähtsusest põhjeneb ainult paljastatud puudujäägi summal, arvesse võtmata asjaolusid.

Nii näiteks Voskressenski rajooni prokurör tagastas Voskressenski rajooni rahandusosakonnale materjalid, mis paljastasid Klimovi külanõukogu esimehe Hrulevi juures puudujäägi 527 rbl. suuruses, pannes ette rajooni rahandusosakonnale nõuda see summa Hrulevilt sisse tsiviilkorras. Moskva oblasti prokurör tunnistas rajooniprokuröri tegevuse õigeks.

Materjalidest aga nähtub, et 527-rublane puudujääk tekkis otsese kuritarvituse tagajärjel, mis väljendus selles, et Hrulev ei kandnud sisse elanikkonnalt saadud summasid. Seejuures ülalmainitud summade kogumine ise oli seadusevastane (trahvimine seadusega määratud korra rikkumisega, trahvisummade vastuvõtmine allkirja, aga mitte kviitungi vastu). Samadest materjalidest nähtub, et Hrulev on karistatud huligaansuse eest. Valijate koosolek tagandas ta külanõukogust.

Kõigi nende asjaolude juures oli rajooni rahandusosakonna poolt esitatud materjalide uurimine kohuslik ja rajooni prokuröril ei olnud mingit alust neid materjale tagasi anda läbivaatamiseks tsiviilkorras.

Juhtides kõigi prokuratuuriorganite tähelepanu otsustava võitluse vajalikkusele külanõukogudes eelarvesummade raiskamiste vastu, täpses kooskõlas NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1933. a. määrusega (LSKK 1933, nr. 47, art. 275),

täienduseks minu 13. aprilli 1936. a.¹⁾ ringkirjas antud juhatusele, p a n e n e t t e:

Kõigil juhtudel, kui prokuratuuriorganeisse saabuvad materjalid külanõukogude eelarvesummade raiskamiste kohta, teostada nende materjalide purgiv ja kiire uurimine. Kriminaalkorras asja lõpetamine on lubatav ainult valjult piiratud väikeste puudujääkide juhtudel, mis pole tekkinud omastamisest ega seotud muude kuritarvitustega (näit. võltsimisega) ja on tasutud aineliselt vastutavate isikute poolt. Kõigist lõpetatud asjadest peavad rajooniprokurörid teatama kõrgemalseisvale prokuratuuriorganile ühes asja lõpetamise motiivide esitamisega.

Kraide, oblastite, samuti säärase vabariikide prokuröridel, kus ei ole jaotust oblasteisse, tuleb süstemaatiliselt jälgida rajoonides ettetulevaid eelarvesummade raiskamise asju, kontrollides rajooniprokuröride tööd mitte harvem kui üks kord kvartalis.

Prokuratuuriorganite töö tugevdamisest võitluses riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides

NSVL Prokuratuuri kiri 3. augustist 1937. a., nr. 53/24

Vaatamata minu korduvaile tähelepanujuhtimistele tugevdada prokuratuuriorganite tööd võitluses raiskamiste ja riisumiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides, kannatab see töö praegugi veel tõsiste puuduste all.

Nagu näitasid Donetsi oblasti prokuratuuri töö kontroll ja Liidu Prokuratuuri käsutuses olevad materjalid teiste kraide ja oblastite tööst, on põhilisteks puudusteks võitluses raiskamiste ja riisumiste vastu:

1) Äärmine aeglus raiskamisasjade uurimises ja uurimise mitterahuldav tase, mis esineb nii prokuratuuri uurijate kui ka eriti miilitsaorganite töös.

¹⁾ Vt. lk. 32.

2) Puudub täiesti raiskamiste ennetamine, muuseas ei võeta tarvitusele abinõusid raiskajate oma tegevuse-tusega soodustajate ja raiskamiste toimumiseks eeltingi-muste loomises süüdiolijate vastutusele võtmiseks.

3) Täiesti mitterahuldav on kohtulik järelevalve, mis tegelikult seisneb ainult üksikute raiskamisasjade järele-valve korras läbivaatamises süüdimõistetute kaebusel, kuna peaaegu täiesti puuduvad prokuröri esinemine kohtu-protsessides, arvamuste andmine kassatsiooniastmes neis asjus ja lõpetatud asjade plaanikindel läbivaatamine järele-valve korras prokuratuuri enda algatusel.

Nii raiskamisasjade läbivaatamise aeglus kui ka nende uurimise madal tase seletuvad kõige sagedamini sellega, et nende asjade uurimine antakse madala kvalifikatsiooniga töötajaile, kes ei tunne kaubanduse tehnikat, ei orien-teeru kaubanduslike ettevõtete arvestuse ja aruandluse põhiküsimustes. See ei anna uurijale võimalust kriitiliselt hinnata nii kaubanduslike organisatsioonide poolt esita-tud materjale kui ka vastutusele võetavate seletusi, kaostab uurija aktiivse osa, nõuab tihti asjatuid raamatu-pidamise ekspertiise kiireis asjus ja kaubanduslikele organi-satsioonidele juba uurimise all olnud materjalide mitme-kordset uuesti tagasisaatmist vastutusele võetavate sele-tuste kontrollimiseks. Teistel juhtudel aga kaubanduslike organisatsioonide materjalid ja vastutusele võetavate seletused jäävad täiesti kontrollimata ja asjad saadetakse kohtusse sisuliselt uurimata. Samal ajal uurimisel olevate raiskamisasjade kontrollimine näitab, et prokuratuuri-organid ei pea kinni minu 3. detsembri 1934. a. juhatustest, mis on antud koos NSVL SisekaubandusRK-ga, dokumen-tide kohta, mida kaubanduslikud organisatsioonid peavad esitama prokuratuuriorganeile raiskamisasjade algatami-seks. Nende juhatuste täitmine aga oleks tunduvalt ker-gendatud raiskamisasjade uurimist ja lühendanud selle aega.

Kõigi ülalloeletud puuduste all kannatab eriti miilitsa-organite poolt teostatav raiskamisasjade uurimine, kuid

prokuratuuriorganid ei jälgi sel alal nende tööd. Nii näiteks Donetsi oblastis ei tea oblasti- ega rajooniprokuratuur, kui palju ja mis liiki asjad on miilitsaorganite uurimisel, ega jälgi nende asjade liikumise aega.

Kontrollimisel aga selgus, et miilitsajaoskondade inspektorite menetluses on suur hulk raiskamisasju, mille kohta pole 2 — 3 kuu kestel teostatud ühtki uurimistoimingut.

Juhtides prokuratuuriorganite tähelepanu lubamatusele selliselt suhtuda riisumis- ja raiskamisasjadesse, panen ette lühima aja jooksul kõrvaldada ülalloeletud puudused sel alal, milleks esimeses järjekorras võtta tarvitusele järgmised abinõud:

1. Liidu- ja autonoomsete vabariikide, kraide ja oblastite prokuröridel määrata igas uurimisosakonnas üks prokurör, kellele tuleb teha ülesandeks süstemaatiline raiskamisasjade uurimise eriline jälgimine, mida teostavad nii uurijad kui ka oblasti (krai) miilitsaorganid. Samadele prokuröridele tuleb teha ülesandeks kokkuvõtte tegemine antud prokuratuuri tööst võitluses raiskamiste vastu ja uurimismaterjalidest järelduvate abinõude väljatöötamine, mis on suunatud raiskamiste ennetamiseks.

2. Uurimine teha ülesandeks uurijaile, kel on kogemusi ametialaste ja majanduslike kuritegude uurimises, mitte lubada nende asjade killustamist prokuratuuri kõigi uurijate vahel.

3. Autonoomsete vabariikide, kraide ja oblastite prokuröridel, samuti liiduvabariikide prokuröridel, kus ei ole jaotust oblastitesse, tuleb organiseerida augustis-septembris kõigi raiskamisasjade kontroll, mis on miilitsaorganite uurimisel, ja võtta tarvitusele abinõud, mis kindlustavad nende asjade uurimise NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määruses „Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja kooperatiivseis kaubanduslikes ettevõtteis“ (LSKK 1933, nr. 13, art. 76)¹⁾ ettenähtud tähtaegadel. Edaspidi kohustada rajooni- ja linnapro-

¹⁾ Vt. lk. 7.

kuröre teostama sellist kontrolli mitte harvem kui kord kuus.

4. Samadel, p. 3 tähendatud prokuröridel organiseerida rajoonides uurijate nõupidamisi, kuhu kutsutakse ka miilitsatöötajaid, raiskamisasjade uurimise kohta antud ringkirjade ja prokuratuuride meetodiliste näpunäidete läbitöötamiseks.

5. Kohustada krai-, oblasti- ja linnaprokuröre esinema ise või kindlustama nende asetäitjate esinemist kohtuis kõige aktuaalsemais raiskamisasjus ja avaldama nende kohta arvamust kassatsiooniastmes.

6. Kõigil uurijail, kes toimetavad raiskamisasjade uurimist, ja prokuröridel, kes jälgivad uurimist, selgitada igas konkreetses raiskamisasjas raiskamise teostamise olukord, selgitades ja vastutusele võttes ametiisikuid, kelle soodustusel raiskamine aset leidis.

7. Kõigil prokuratuuriorganitel korraldada vastavalt kaubanduslikelt organisatsioonidelt poolaastate viisi andmete saamine raiskamiste kohta ja ennistada kaubanduslike organisatsioonide kohalikeks nõupidamisteks kokkukutsumise praktika raiskamiste ennetamiseks.

Tarbijatekooperatiivide poolt raiskamisasjade materjalide ettevalmistamisest edasiandmiseks uurimisorganitele

NSVL Prokuratuuri ja NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) seletus 26. detsembrist 1937. a., n r. 89/N4556

Raiskamisasjade materjalide õigeaegne ja õige ettevalmistus uurimisorganitele edasiandmiseks on tähtis eeltingimus edukaks võitluseks sotsialistliku kooperatiivse omandi raiskajate ja riisujatega.

Materjalide vormistamise täiusest ja õigsusest, mis on ette valmistatud tarbijatekooperatiivide poolt, oleneb raiskamisasjade kiire uurimine ja nende vastav lahendamine kohtuorganite poolt.

Seepärast NSVL Prokuratuur, NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) Presiidium panevad ette raiskamisasjade edasiandmisel uurimisorganeile võtta juhatuseks järgmist:

1. Uurimisorganeile (miilits, uurija või prokurör), kellele saadetakse asi raiskamises süüdistatava kriminaalvastutusele võtmiseks, koostatakse vastav avaldus.

Avalduses märgitakse lühidalt, milles kuritegu seisneb, milline summa on riisutud või raisatud, kus ja milliseil tingimustel toimus raiskamine, millal antud kuritegu avastati ja keda tarbijatekooperatiivi arvates tuleks võtta kriminaalvastutusele; näidatakse samuti isikud, kes võivad olla tunnistajad antud asjas.

2. Vastutusele võetava isiku (või võetavate isikute) kohta tuleb anda avalduses kõige täielikumad andmed: tähendada nimi, isanimi, perekonnanimi, vanus, kodune aadress, passi või ajutise tunnistuse number, amet ja töötamisaeg antud organisatsioonis.

Avaldusele tuleb lisada vastutusele võetava päevapilt, kui see on tarbijatekooperatiivis olemas.

3. Kriminaaljälitamise algatamise avaldusele peavad tarbijatekooperatiivid lisama järgmised dokumendid:

a) Akt tarbijatekooperatiivi vastava ettevõtte (poe, külamagasini, leivaküpsetamistökoja, rajoonimagasini, lao, baasi jne.) või organisatsiooni revideerimise kohta, kus avastati ainelistele väärtustele puudujääk (raiskamine).

Aktis, pärast ainelistele väärtustele olemasolevate jääkide võrdlemist raamatupidamise andmetega, peab olema märgitud puudujäägi täpne suurus ühes äratähendamisega, millise aja eest, kus ja kelle juures on puudujääk kindlaks tehtud.

Kui olemasolev arvepidamine võimaldab, tuleb näidata, kas puudujääk on kindlaks tehtud kaupades või rahas. Aktis märgitakse ka, kas ja millise arvestuse järgi on arvesse võetud kaupade loomulikku kahanemist.

Kui aktile ei kirjutatud alla tarbijatekooperatiivi raamatupidaja, kelle ettevõttes avastati puudujääk (näit. küla tarbijatekooperatiivi raamatupidaja küla tarbijatekoo-

peratiivi revideerimisel, rajooni tarbijatekooperatiivide liidu raamatupidaja rajooni universaalmagasi revideerimisel jne.), siis peab olema aktile lisandatud raamatupidaja arvamus akti sisu kohta, eriti raamatupidamise andmete ja aruandva isiku andmete lahkuminekute kohta.

b) Kõik dokumendid, mis esitati aruandva isiku poolt aruandmisel, kuid mida ei võetud vastu organisatsiooni raamatupidamise poolt, samuti dokumendid, mis äratavad kahtlust nende algupäras või õigsuses, eriti dokumendid, milles leidub kaapeid, läbikriipsutusi, lubamata parandusi jne., koos seletusega, miks need dokumendid jäid aruandmisel vastu võtmata ja mis suhtes need on puudulikud.

v) Seletused isikult, kelle juures avastati puudujääk (või raiskamine), kui ta neid seletusi andis.

Neil juhtumel, kui tarbijatekooperatiivil ei ole võimalik esitada aruandva isiku seletusi (juhul, kui see on ära sõitnud või ei ilmu seletusi andma), peab ta esitama õiendise selle kohta, et aruandev isik on tema poolt õigeaegselt välja kutsutud. Selliseks õiendiseks võib näiteks olla aruandvale isikule saadetud kirja ärakiri.

4. Uurimisorganeile saadetud avaldustele (§1) peavad alla kirjutama tarbijatekooperatiivi juhatuse esimees või tema asetäitja, või revisjonikomisjoni esimees (liige) või kõrgemalseisva organisatsiooni revident (instruktor).

5. Väikeste puudujääkide puhul, mis on tekkinud töötajal esmakordselt ja seejuures kas kogenematus, arvutusvea või töötaja mõne muu tegevuse tõttu, millel pole kriminaalkuriteo tunnuseid, ei algatata kriminaaljälitamist. Sellisel juhul tarbijatekooperatsiooni administratsioon (küla tarbijatekooperatiivi juhatuse, rajooni tarbijatekooperatiivide liidu juhatuse jne.) võib karistada süüdlas distsiplinaarkorras ja kohustada teda tasuma puudujäägi tõttu tekkinud kahju üldkorras.

6. Raiskamisasjad tuleb uurimisorganeile edasi anda viivitamata pärast seda, kui kuriteo toimepanek organisatsioonis sai teatavaks tarbijatekooperatsioonile, kuid igal

juhul mitte hiljem kui 10 päeva pärast ettevõtte või aruandva isiku kontrollimist (revideerimist).

7. Saanud tarbijatekooperatiivilt avalduse kriminaaljälitamise algatamiseks, on uurimisorgan kohustatud lahendama küsimuse esitatud materjalide täiuse kohta ja tarbe korral andma tarbijatekooperatiivile viivitamata vajalikke juhatusi materjalide täiendavaks esitamiseks või uue või täiendava revisjoni teostamiseks.

8. Raamatupidamisekspertiisi raiskamisasjus võib määrata üksnes uurimise menetluses juhtudel ja korras, mis on ette nähtud liiduvabariikide kriminaalprotsessi koodeksites.

Ekspertiisikulused ei või panna tarbijatekooperatiivi kanda. Teha tarbijatekooperatiivile kohustuseks esitada ekspertiisi arvamus asja algatamisel või uurimisel on kategooriliselt keelatud.

9. Tarbijatekooperatsiooni organites toimunud riisumisa ja raiskamisasjade uurimine peab olema lõpule viidud 15 päeva jooksul, arvates materjali saabumisest prokurörile.

10. Uurimisorganid on kohustatud iga asja puhul teatama asjast huvitatud tarbijatekooperatiivile tema lubamisest asjast osa võtta tsiviilhagejana või sellest keeldumisest, asja edasiandmisest kohtusse või asja menetluse lõpetamisest jne.

Võitluse tugevdamisest riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides

NSVL Prokuratuuri käskkirj 13. augustist 1938. a., nr. 949

NSV Liidu Prokuratuuri poolt toimetatud üksikute oblasti- ja rajooniprokuratuuride kontrollimisega on kindlaks tehtud, et NSV Liidu Prokuratuuri käskkirja 3. augustist 1937. a., nr. 53/24¹⁾ ja NSVL Prokuratuuri ja Tarbijate-

¹⁾ Vt. lk. 34.

kooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) ringkirja 26. detsembrist 1937. a., nr. 89/N4556 ¹⁾ ja NSVL KaubandusRK ringkirja 28. veebruarist 1938. a., nr. 11/053 võitluse tugevdamisest riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides ei täideta.

1) Kuni praeguseni kestab edasi äärmine aeglus raiskamisasjade uurimisel ja uurimise madal tase;

2) endiselt ei tehta reas prokuratuurides midagi raiskamiste ennetamiseks, ei võeta abinõusid tarvitusele raiskajate oma tegevusetusega soodustamises ja raiskamiste toimumiseks tingimuste loomises süüdlaste vastutusele võtmiseks;

3) püsib edasi mitterahuldav kohtulik järelevalve riisumis- ja raiskamisasjade üle, prokurörid tavaliselt ei esine kohtuis seda liiki asjades;

4) ei võeta tarvitusele vajalikke abinõusid tsiviilhagi taqamiseks riisumis- ja raiskamisasjus, mis on aset leidnud riikliku kaubanduse ja tarbijatekooperatsiooni organites;

5) liidu- ja autonoomsete vabariikide prokuratuuride uurimisosakondades ei ole määratud üksikuid prokuröre raiskamis- ja riisumisasjade uurimise eriliseks süstemaatiliseks jälgimiseks ja selle töö kokkuvõtmiseks.

Pidades sellist olukorda talumatuks k ä s i n liidu- ja autonoomsete vabariikide, kraide, oblastite, autonoomsete oblastite, rajoonide, raudtee- ja vesitranspordi prokuröridel:

1. 1938. a. septembrikuu jooksul korraldada kõigi prokuratuuri- ja miilitsaorganites leiduvate raiskamis- ja riisumisasjade kontroll selleks, et kindlustada nende asjade uurimise viivitamata lõpetamine, kontrollida kohtuis leiduvaid seda liiki asju ja võtta tarvitusele abinõud nende kiireks läbivaatamiseks.

1938. a. 15. septembriks lõpetada kontrollimine prokuratuuris, kohtus ja miilitsaorganeis süüdlaste mitteleidmisel

¹⁾ Vt. lk. №37.

või muul põhjusel seisma jäänud asjade suhtes riisumiste ja raiskamiste kohta kaubanduslikes organisatsioonides, andes neile vastava käigu ja võttes tarvitusele abinõud kõrvalehoidvate kurjategijate otsimise aktiveerimiseks.

2. Vastavalt 3. augusti 1937. a. käskkirja nr. 53/24 p. 1 määrata igas uurimisosakonnas erilised prokuröribid võitluseks riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides.

3. Järjekindlalt võtta kriminaalvastutusele raiskamises ja riisumises otseste süüdlaste kõrval ka isikud, kes on süüdi raiskajate soodustamises ja tingimuste loomises, mis võimaldavad raiskamist.

4. Kohustada uurimist jälgivaid prokuröre eriti kontrollima, kas on tarvitusele võetud abinõud, mis kindlustavad tsiviilhagi raiskajate ja riisujate vastu.

Prokurörid on kohustatud kindlustama NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määruse „Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja koöperatiivseis kaubanduslikes ettevõtteis“¹⁾ täitmist, mis määrab, et „ühel ajal riisumis- ja raiskamisasjade algatamisega tuleb panna eelarest kriminaalvastutusele võetute kogu varale ilma erandita“.

5. Korraldada igapäevane järelevalve otsuste täitmise üle raisatud ja riisunud summade sissenõudmise kohta, võttes kriminaalvastutusele isikud, kes on süüdi venitamises ja bürokraatlikus suhtumises raiskajailt ja riisujailt sissenõudmise teostamisel.

6. Kindlustada prokuröride esinemine kaubanduslikes organisatsioonides aset leidnud riisumis- ja raiskamisasjade läbivaatamisel kohtus.

¹⁾ Vt. lk. 7.

Tarbijatekooperatiivides toimepandud riisumiste ja raiskamiste asjade uurimisest ja kohtus läbivaatamisest

NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK juhend
28. veebruarist 1939. a., nr. 49/1-A-21

Eesmärgiga tugevdada võitlust kooperatiivsete varade raiskajate ja riisujatega tarbijatekooperatiivides ning võtta ainelisele vastutusele kõik süüdlased neis kuritegudes, samuti ka nende perekonnaliikmed ja teised isikud, kes kasutavad raiskamiste ja riisumistega saadud varasid, NSVL KohtuRK ja NSVL Prokuratuur panevad ette raiskamis- ja riisumisasjade algatamisel, uurimisel ja kohtus läbivaatamisel ning nende raiskamiste ja riisumistega tekitatud kahjude sissenõudmisel võtta juhendiks alljärgnev:

A. Raiskamiste avastamine tarbijatekooperatsiooni organisatsioonides ja avastatud raiskamiste kohta avalduse tegemine uurimisorganeile

1. Tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide juhatajad on kohustatud esitama uurimisorganeile avaldused raiskamiste, riisumiste ja puudujääkide kohta viivitamata pärast seda, kui sellele organisatsioonile sai teatavaks kuriteo toimepanek; kõik materjalid on nad kohustatud üle andma igal juhul hiljemalt 10 päeva jooksul, arvates organisatsiooni (ettevõtte) või aineliselt vastutava isiku kontrollimisest.

2. Avalduses esitatakse lühidalt: milles kuritegu seisneb, kui suur on puudujäägi summa või kui suure summa eest on riisutud või raisatud ainelisi väärtusi, kus on antud kuritegu toime pandud, millal see avastati ja kes kooperatiivorganisatsiooni arvates tuleb võtta kriminaalvastutusele, samuti näidatakse isikud, kes võivad olla tunnista-jajaks asjas.

Avaldused esitatakse kuriteo toimepanemise koha prokuratuuri ja miilitsaorganeile VNFSV KrPK § 108 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavate paragrahvide korras.

3. Vastutusele võetava isiku kohta tuleb avalduses esitada täielikud andmed, s. o. nimi, isanimi, perekonnanimi, vanus, kodune aadress, passi või ajutise tunnistuse number, amet ja töötamisaeg antud kooperatiiv-organisatsioonis.

Avaldusele tuleb tingimata lisandada vastutusele võetava päevapilt.

4. Avaldusele kriminaaljälitamise algatamise kohta on kooperatiiv-organisatsioonid kohustatud lisandama järgmised dokumendid:

a) revideerimisakt või akt väärtuse tegeliku jäägi võrdluse kohta raamatupidamise andmetega (inventeerimisakt), ära tähendades, kus ja kelle juures on raiskamine, riisumine või puudujääk kindlaks tehtud ja kas on arvestatud seadusega kindlaksmääratud loomulikku kauba kahanemise protsenti;

b) kõik aineliselt vastutava isiku poolt koos aruandega esitatud dokumendid, mida raamatupidamise poolt ei saadud vastu võtta, samuti algupärasuse või õigsuse suhtes kahtlust tekitavad dokumendid, eriti dokumendid, mis sisaldavad kaapeid, läbikriipsutusi, lubamatuid parandusi jne., ühes seletustega, miks neid dokumente aruandmisel vastu ei võetud ja mis suhtes need on puudulikud;

v) isiku seletused, kelle juures avastati raiskamine, riisumine või puudujääk, kui ta need seletused oli andnud.

Kui aineliselt vastutav isik, kelle juures avastati raiskamine, keeldub aktile allakirjutamisest, tuleb see õiendada aktile tehtud erilise pealdisega, mis kannab revideerimist teostanud ja revideerimise juures viibinud isikute allkirju.

Kui revideeritav isik ei ilmu osa võtma inventeerimisest või revideerimisest, siis peab magasinide, ladude, sööklate jne. sel otstarbel toimuv avamine sündima tingimata kohalike võimuorganite esindajate osavõtul.

Kui kooperatiiv-organisatsioonil puudub võimalus esitada aineliselt vastutava isiku seletust revideerimisakti kohta (tema ärasõidu või ilmumisest kõrvalehoidmise tõttu), siis peab ta esitama teatise selle kohta, et aineliselt vastutav isik oli õigeaegselt kutsutud revideerimise juurde. Seesuguseks teatiseks võib olla ärakiri kirjast, mis on saadetud aineliselt vastutavale isikule.

5. Uurimisorganeile saadetud avaldus (p. 1) peab olema alla kirjutatud selle kooperatiiv-organisatsiooni juhataja poolt, mille koosseisu kuulub ettevõtte, kus avastati kuritegu.

B. Raiskamisasjade uurimine

6. Tarbijatekooperatsioonis toimepandud raiskamis- ja riisumisasjade uurimise peavad uurimisorganid lõpetama 10 päeva jooksul, arvates avalduse esitamisest (p. 2) ühes kõigi vajalike materjalidega (p. 3 ja 4), välja arvatud juhud, mis nõuavad erilist raamatupidamiskspertiisi, mil uurimiseks on 20-päevane tähtaeg. Kui seda tähtaega on vaja erandjuhtudel pikendada, tuleb selleks muretseda kõrgemalseisva prokuröri sanktsioon.

7. Uurimisorganid on kohustatud kriminaalvastutusele võtma peale kooperatiivse omandi vahenditute riisujate ka isikud, kes on süüdi kuriteo võimaldamises ja kurjategijate varjamises, ja isikud, kes kasutasid riisumise või raiskamisega saadud varasid, samuti revisjonikomisjoni esimehed ja liikmed juhtudel, kui raiskamised ja riisumised leidsid aset nende tegevusetuse tagajärjel (revideerimiseks seatud korra rikkumine või raiskamiste ja riisumiste kohta revisjonikomisjonis saadud avalduse puhul abinõude tarvitusele mittevõtmine).

8. Kriminaaljälitamise algatamise avalduse saamisel (p. 2) on uurimisorganid kohustatud lahendama esitatud materjalide oma menetlusse võtmise küsimuse ja tarbe korral viivitamata andma avalduse esitajale vajalikke juhatusi täiendavate materjalide esitamiseks (ära näidates, missugused nimelt).

9. Uurimisorganid on kohustatud ühel ajal kriminaaljälitamise algatamisega raiskamises või riisumises süüdlaste vastu panema, tsiviilhagi tagamise korras, vastavalt NSVL KTK ja RKN 10. aug. 1927. a. määrusele (LSKK 1927, nr. 51, art. 507)¹⁾, eelaresti süüdlase kogu varale ilma erandita, samuti nende perekonnaliikmete ja teiste isikute varale, kelle suhtes on kindlaks tehtud, et nad kasutasid raiskamise või riisumisega saadud vara.

10. Uurimisorganid on kohustatud tarvitusele võtma otsustavaid abinõusid kõrvalehoiduvate kooperatiivse omandi riisujate otsimiseks ja nende vara kui ka nende perekonnaliikmete ja teiste raiskamise ja riisumisega saadud omandit kasutanud isikute vara asukoha leidmiseks, samuti sellele) varale eelaresti panemiseks kooperatiivorganisatsioonidele tekitatud ainelise kahju tasumise kindlustamiseks.

11. Uurimisorganid on kohustatud igas asjas hiljemalt 3 päeva jooksul teatama asjast huvitatud kooperatiivorganisatsioonidele nende tsiviilhagejaks tunnustamisest või tunnustamisest keeldumisest, asja kohtusse andmisest või asja menetluse lõpetamisest jm.

Süüdistavate ja asja algatanud kooperatiivorganisatsioonide kaebused uurimisorganite tegevuse peale peab prokurör läbi vaatama kolme päeva jooksul (VNFSV KrPK § 218 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavad paragrahvid).

12. Raiskamis- ja riisumisasjades eeluurimise kestel määratud raamatupidamiseks pertiisi toimetatakse liiduvabariikide KrPK-ga kindlaksmääratud juhtudel ja korras. Ekspertiisikulud ei või kanda kooperatiivorganisatsiooni arvele. On kategooriliselt keelatud panna kooperatiivorganisatsioonile kohustus esitada ekspertiisi arvamus asjade algatamisel või uurimiskäigu ajal.

13. Uurimisorganeil on keelatud taotleda tunnistajate või revideerimist toimetanud isikute seletuste saamist tarbi-

¹⁾ Vt. lk. 9.

jatekooperatsiooni organite kaudu. Kõigil selliseil juhtudel on kohuslik nende isikute ülekuulamine vahenditult uurimisorganite poolt.

V. Raiskamisasjade läbivaatamine kohtus

14. Kohtusse saabunud kooperatiivsete varade raiskamiste ja riisumiste asjad tuleb läbi vaadata ettevalmistaval istungil hiljemalt 3 päeva, kohtulikul istungil aga hiljemalt 10 päeva jooksul, arvates asja saabumise päevast kohtusse.

15. Tarbijatekooperatiivides toimepandud raiskamiste ja riisumiste asjad tuleb reeglina läbi vaadata kannatanud kooperatiiv-organisatsiooni asukohas süüdistaja ja kaitsja kohuslikul osavõtul. Neis asjus tuleb kohtuprotsesse ajakirjanduses avaralt valgustada.

16. Tarbijatekooperatiivides toimepandud raiskamiste ja riisumiste asjade saabumisel kohtusse tuleb kohtul kontrollida, kas asjas on täidetud seaduse nõue vastutusele võetud isikute varale eelaresti panemise kohta, ja kui aresti ei olnud miskipärast pandud, siis teha määrus aresti panemise kohta vastutusele võetute varale ja tähendatud määrus viivitamata täita kohtutäituri kaudu.

17. Kooperatiivse vara raiskamise ja riisumise asjade läbivaatamisel valjult järgida NSVL Ülemkohtu seletusi selle kohta:

a) et süüdistuse raiskamises ümberkvalifitseerimine süüdistuseks hooletuse tõttu tekkinud puudujäägis on lubatud erandlikult juhtudel, kui kohtu poolt tehakse kindlaks, et süüalune ei ole omastanud tema kätte usaldatud väärtsusi oma huvides;

b) et raiskamise eest süüdimõistetud isikuile paranduslike tööde määramine juhul, kui kohus erilistest asjaoludest lähtudes leiab võimaliku olevat mitte määrata raskemat karistust, on lubatud ainult nende tööde kandmisega üldalustel paranduslike tööde organite kaudu, mitte aga paran-

duslike töödena teenistuskohas (NSVL Ülemkohtu 47. Pleenumi määrus)¹⁾ ja

v) et tähendatud asjades süüdimõistva otsuse tegemisel peavad kohtud kaalumisele võtma küsimuse, kas on aluseid raiskamises või riisumises süüdimõistetule kitsendada niisugusele tööle astumist, mis on seotud ainelise vastutusega, ja seesuguste aluste olemasolul otsuses ära tähendama, mis-sugustele töödele astumine on süüdimõistetule keelatud ja selle keelu tähtaeg (NSVL Ülemkohtu ringkiri nr. 42, 1936).

18. Vastavalt NSVL KTK ja RKN 10. aug. 1927. a. määruse §-le 2 tuleb süüdimõistva otsuse tegemisel kohuslikult lahendada kooperatiivse vara raiskamise, riisumise või omastamisega põhjustatud kahju tasumise küsimus, pöörates sissenõudmise nii süüdimõistetute varale kui ka varale, mida süüdimõistetute valdab koos teiste isikutega, samuti talundipere ühisvarale, kelle koosseisu kuulub süüdimõistetute, ühtlasi abikaasade ühisvarale, kui on kindlaks tehtud, et see vara on omandatud kuriteoga saadud vara arvel.

19. Kooperatiiv-organisatsiooni tsiviilhagi seesuguse kahju tasumise kohta, mis on tekitatud raiskamise või riisumisega, tuleb kohtul läbi vaadata ühel ajal kriminaalasja otsustamisega, et kriminaalkohtuotsuses oleks võimalik täpselt määrata sissenõude summat. Küsimuse üleandmine teisele kohtule sissenõude suuruse määramiseks VNFSV KrPK § 329 ja teiste liiduvabariikide KrPK vastavate paragrahvide korras on lubatud ainult kõige erandlikumatel juhtudel, kusjuures kohtul tuleb niisuguse üleandmise motiivid ära tähendada.

20. Neil juhtudel, kui asjaolud näitavad ebanormaalselt korraldust aineliste väärtuste arvelevõtmises ja hoidmises või kaadrite valikus, peavad kohtud selle kohta

¹⁾ Vt. lk. 17.

tegema eri määruse ja saatma selle vastavaile tarbijatekooperatsiooni kõrgemaile organisatsioonidele abinõude tarvitusele võtmiseks.

G. Sissenõudmismenetlus raiskamisasjus

21. Kõik kriminaal- ja tsiviilotsused, mille järgi kooperatiiv-organisatsioonide kasuks on välja mõistetud raiskamisest ja riisumisest tekkinud kahjud, tuleb kohtul, kes tegi kriminaal- või tsiviilotsuse, võtta eriarvele ja neid kahjude sissenõudmise osas süstemaatiliselt kontrollida.

22. Kohtutäituri poolt vara realiseerimine, mis oli arestitud asja menetluse ajal uurimisorganite või kohtu poolt, tuleb lõpule viia hiljemalt viieteistkümne päeva jooksul, arvates täitelehe saabumisest kohtutäiturile. Neil juhtudel, kui arestitud vara väärtusest ei jätku sissenõutava summa täielikuks katmiseks, on kohtutäitur kohustatud tarvitusele võtma abinõud muu vara otsimiseks, millele võib sissenõudmise pöörata.

23. Neil juhtudel, kui süüdimõistetule, kel sissenõude järgi on arvestatud võlastumus kooperatiiv-organisatsiooni kasuks, kannab karistust kinnipidamisasutises, võidakse sissenõuet pöörata vahialuse sellele töötasu osale, mis talle kuulub peale seaduses ettenähtud kinnipidamiste mahaarvamist.

24. Kooperatiiv-organisatsioonide juhatuste esimehed ja pearaamatupidajad on kohustatud pidama täpset täitelehtede arvestust raiskamise ja riisumisega põhjustatud kahjutasusummade kooperatiiv-organisatsioonide kasuks sissenõudmise kohta ja nad peavad süstemaatiliselt kontrollima sissenõudmise menetlust nende täitelehtede järgi ning sissenõutud summade laekumist kooperatiiv-organisatsioonide kasuks.

25. Kui sissenõudmine osutub võimatuks seetõttu, et süüdimõistetuil (kostjail) pole vara, on kohtutäituri kohustatud koguma andmeid süüdimõistetute (kostjate)

elukoha ja töö kohta ning tarvitusele võtma abinõud sissenõude pööramiseks nende töötasule uue töökoha järgi.

26. Kui kooperatiiv-organisatsioonil ei õnnestu süüdimõistetud (kostja) elukohta kindlaks teha, siis teatab ta sellest kohtule, kes tegi kriminaalotsuse (tsiviilotsuse), või prokuratuurile abinõude tarvitusele võtmiseks kostja otsimiseks.

NSVL Prokuröri ja NSVL Kohtu Rahvakomissari käskkiri 31. märtsist 1939. a., nr. 63/24

Eesmärgiga tugevdada võitlust raiskamiste ja riisumiste vastu riikliku kaubandusvõrgu kaubanduslikes organisatsioonides ja võtta kriminaal- ja ainelisele vastutusele kõik neis kuritegudes süüdlased, nende seas ka isikud, kes teadlikult kasutasid raiskamisest ja riisumisest saadud väärtusi, k ä s i m e: riikliku kaubanduse organisatsioonides toimunud raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude sissenõudmisel võtta juhtnööriks täies ulatuses NSVL KohtuRK ja NSVL Prokuratuuri poolt väljaantud juhend 28. veebruarist s. a. nr. 49/1-A-21 „Tarbijatekooperatiivides toimepandud riisumiste ja raiskamiste asjade uurimisest ja kohtus läbivaatamisest“¹⁾.

NSVL KohtuRK ja NSVL Prokuröri 28. veebruari 1939. a. juhendi nr. 49/1-A-21 „Tarbijatekooperatiivides toimepandud riisumiste ja raiskamiste asjade uurimisest ja kohtus läbivaatamisest“ VNFSV kohtuorganite poolt täitmise kontrollist

VNFSV KohtuRK käskkiri 2. juunist
1939. a., nr. 49

(Väljavõtte)

1. Kontrollida 1939. a. 1. poolaasta jooksul NSVL Prokuröri ja Kohtu Rahvakomissari 28. veebruari 1939. a. juhendi nr. 49/1-A-21 täitmist kohtute ja kohtutäiturite

1) Vt. lk. 43.

poolt ja kindlustada ülalmainitud asjade läbivaatamine ja kohtuotsuste täitmine juhendis määratud tähtaegadel.

2. Kontrollida kohtute poolt iga konkreetse raiskamis- ja riisumisasja mitteõigeaegse läbivaatamise põhjusi ja võtta tarvitusele abinõud nende asjade viivitamatuks läbivaatamiseks.

3. Rahvakohtunikel dekaadi kestel kontrollida kohtutäiturite täitetoiminguid kõigis lõpetamata täitemenetluse asjus sotsialistliku omandi raiskajailt ja riisujail seadusejõusse astunud kohtuotsusega süüdimõistetud võlastunud summade sissenõudmiseks ja anda iga täitemenetluse kohta konkreetsed juhtnõõrid, mis tagavad kiireima täitmise.

4. Samas korras ja samal tähtajal kontrollida kohtutäiturite täitetoiminguid kaupade ja muude aineliste väärtuste puudujäägi katteks üksikisikuilt tarbijatekooperatiivide ja riikliku kaubanduse organite kasuks väljamõistetud rahasummade sissenõudmises.

5. Kõik konkreetsed juhtnõõrid iga täitetoimingu kohta (p. 3 ja 4) kannab rahvakohtunik vastava täitemenetluse täitetoimingute päevikusse ja kontrollib iga viie päeva järel oma juhtnõõride täitmist kohtutäituri poolt.

7. Kohtutäitureil dekaadi jooksul täita kõik kohtuotsused võlastumuse sissenõudmiseks süüdimõistetud sotsialistliku omandi raiskajailt ja riisujailt, samuti kõik kohtuotsused tsiviilasjus kaupade ja muude aineliste väärtuste puudujääkide eest võlastumuse sissenõudmiseks üksikisikuilt tarbijatekooperatiivide ja riikliku kaubanduse organite kasuks.

8. Riiklikes kaubandusorganeis ja kooperatsioonis raiskamiste, omastamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks väljamõistetud summade sissenõudmisel peavad kohtutäiturid valjult kinni pidama NSVL RKN 10. augusti 1927. a. määrusest (LSKK 1927, nr. 51, art. 507) ja VNFSV RKN 3. detsembri 1934. a. määruse „Vara liikide loend, millele ei või pöörata sissenõudmist täite-

lehtede ja nendega võrdsustatud dokumentide järgi“ p-st 3 ja 4 (VSKK 1934, nr. 39, art. 243)¹⁾, samuti VNFSV TsPK § 289 p-st „b“.

9. Neil juhtudel, kui kohtutäitur pärast hoolsat kontrollimist koha peal, raiskaja eluruumide isikliku läbivaatamise, temaga koos elavate isikute, külanõukogu, alevinõukogu esindajate ja majavalitseja (linnades) küsitlemise teel teeb kindlaks, et raiskajal pole mingisugust vara, millele seaduse järgi võib pöörata sissenõuet, ja et pole võimalik rakendada ka muid sissenõudmise abinõusid, näit. pöörata sissenõuet palgale, koostab ta selle kohta akti, millele peale kohtutäituri kirjutavad alla kostja ja külanõukogu, alevinõukogu esindaja ja majavalitseja (linnades). Selle akti esitab kohtutäitur mitte hiljem kui järgneval päeval rahvakohtunikule, kelle rajoonis otsus täidetakse, läbivaatamiseks. Rahvakohtunik kontrollib viivitamata kohtutäituri toiminguid või annab kohtutäiturile konkreetsed juhtnõõrid sissenõudmise edasisteks toiminguteks või paneb talle ette tagastada täiteleht sissenõudjale.

Kõik need juhtnõõrid peab rahvakohtunik kandma kohtutäituri antud täitemenetluse täitetoimingute päevikusse.

Kohtutäitur, saanud rahvakohtuniku juhtnõõrid, asub viivitamata nende täitmisele.

10. Kui kohtutäitur kohtuotsuse täitmisel teeb kindlaks, et raiskaja ei ela täitedokumentis näidatud elukohas, on ta kohustatud temaga ühes majas elavate isikute, tema sugulaste küsitluse teel, teatiste hankimise teel külanõukogust, alevinõukogust, majavalitsusest (linnades), aadresslauast jne. tegema kindlaks raiskaja uue elukoha ja, kui viimane elab antud kohtutäituri tööpiirkonnas, viivitamata asuma kohtuotsuse täitmisele raiskaja uues elukohas; kui aga raiskaja elab teises rajoonis, peab ta saatma täitelehe kohtutäiturile, kelle tööpiirkonnas raiskaja elab, teatades sellest samal ajal sissenõudjale.

¹⁾ Vt. lk. 9 ja 14.

Kui kohtutäituri katsed raiskaja uue elukoha kindlakstegemiseks jäävad asjata, esitab kohtutäitur täitemenetluse rahvakohtunikule, kes annab juhtnööre vastavalt käesoleva käskkirja p. 9.

**VNFSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri 15. jaanuarist
1941. a., nr. 5
(Väljavõtte)**

3... Raiskamisasjade arutamisel valjult kinni pidada NSVL KohtuRK ja Prokuratuuri 28. veebruari 1939. a. juhendist raiskamis- ja riisumisasjade läbivaatamise korra kohta¹⁾).

4) Raiskamiste ja riisumiste kriminaalasjade läbi vaatamisel kohtus ühel ajal otsuse tegemisega lahendada küsimus tsiviilhagi rahuldamise kohta ja tagada raisatud summa sissenõudmine süüdistatavalt.

Valjult kinni pidada KohtuRK juhtnöörist valida tõkeabinõuks raiskajate ja riisujate suhtes vahistamine juhtudel, kui uurimisorganid pole seda abinõu valinud, samuti kindlustada süüaluste vara eelarestimine juhtudel, kui seda pole tehtud uurimisel.

**VNFSV Rahvakomissaride Nõukogu 31. detsembri
1940. a. määruse täitmisest**

VNFSV Kaubanduse Rahvakomissari,
Kohtu Rahvakomissari ja Prokuröri käsk-
kiri 13. märtsist 1942. a., nr. 53/1/5
(Väljavõtte)

VNFSV Kaubanduse Rahvakomissariaat, Kohtu Rahvakomissariaat ja Prokurör märgivad ära:

VNFSV RKN 31. detsembri 1940. a. määrus nr. 899
„Võitluse tugevdamisest raiskamiste ja riisumiste vastu

¹⁾ Vt. lk. 43.

riiklikus ja kooperatiivses kaubanduses¹⁾ on jäänud täitmata VNFSV KaubandusRK süsteemi kaubandusorganisatsioonide, KohtuRK organite ja VNFSV Prokuratuuri poolt. VNFSV RKN määruses tähistatud puudused kestavad edasi ka praegu.

Arvestades raiskamiste- ja riisumiste-vastase võitluse erilist tähtsust sõjaaja tingimustes — k ä s i m e:

1. ANSV kaubanduse rahvakomissaridel, krai (oblasti) kaubandusosakondade juhatajail, ANSV kohtu rahvakomissaridel, VNFSV KohtuRK valitsuste ülemail ja kraide, oblastite ja ANSV prokuröridel võtta tarvitusele otsustavad abinõud võitluse tugevdamiseks raiskamiste ja riisumiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides.

2. ANSV kaubanduse rahvakomissaridel, oblasti (krai) kaubandusosakondade juhatajail viivitamata lõpetada aineliselt vastutavate isikute kontrollimatus, mis lubab sulidel ja raiskajail karistamata toime panna riikliku omandi riisumist.

Võtta tarvitusele abinõud kaubanduslike organisatsioonide revideerimisaparaadi komplekteerimiseks ja kindlustada õigeaegne revisjon kogu kaubandusvõrgus.

3. Kraide, oblastite ja ANSV prokuröridel kõrvale kaldumata võtta kohtulikule vastutusele kaubanduslike organisatsioonide juhatajad, kes ei täida nõudeid revisjonide korraldamise kohta ja loovad kontrollimatust aineliselt vastutavate isikute töös.

6. Inventeerimisel selgunud raiskamiste ja puudujääkide kohta käivad materjalid kaubastute, sööklate, trustide direktoreil viivitamata vormistada vastavalt NSVL KohtuRK ja Prokuröri juhendile ning anda edasi uurimis- või kohtuorganeile.

Prokuröridel ja kohtunikel kindlustada uurimis- või kohtuorganite menetluses olevate kõigi lõpetamata asjade lahendamine 10 päeva jooksul.

Kohustada rahvakohtunikke võtma tarvitusele abinõusid kohtutäituri menetluses olevate raiskamiste ja riisumiste

¹⁾ Vt. lk. 16.

asjades antud täitelehtede järgi sissenõudmise kindlustamiseks, kontrollides sissenõudmisi nende täitelehtede järgi mitte harvemini kui 2 korda kuus.

7. Täitelehtede väljaandmisel rahvakohtunike poolt need lehed varustada templijäljendi või pealkirjaga: „Raiskamine“ või „Riisumine“.

Praktilistest abinõudest võitluses raiskamiste ja riisumistega, tarbijate petmisega valemõõdu ja -kaaluga ja jaehindade rikkumisega NSVL KaubandusRK süsteemis

NSVL KaubandusRK käskkiri 31. maist 1941. a., nr. 218¹)

(Väljavõtte)

1940. a., samuti 1941. a. I kvartali andmed raiskamiste ja riisumiste kohta NSVL KaubandusRK süsteemis näitavad, et kuigi ülalmainitud kuriteod on pisut vähenenud, pole üldine olukord siiski kaugeltki veel rahuldav.

Eriti halvad on asjad raiskamiste ja riisumiste suhtes Sõjaväe Kaubanduse Peavalitsuse ja Sõjalaevastiku Kaubanduse Peavalitsuse süsteemis, Tadžiki, Kirgiisi, Turkmeeni, Karjala-Soome, Uzbeki ja Kazahhi NSV KaubandusRK-des. NSVL KaubandusRK peavalitsustel on kõrgem puudujääkide, raiskamiste ja riisumiste tase kui liiduvabariikide kaubanduse rahvakomissariaatides (0,23% käibest liiduvabariikide kaubanduse rahvakomissariatide 0,16% vastu käibest).

Üksikuis tööstuskaubanduse võrgu organisatsioonides puudujäägid, raiskamised ja riisumised 1940. a. kasvasid võrreldes 1939. a. (Moskva linna Tööstuskaubastute Valitsus, Smolenski tööstuskaubastu, Gorki Nagornõi ja Zaretšnõi tööstuskaubastud, Minski linna tööstuskaubastu jt.)

Äärmiselt mitterahuldav on võitlus raiskamiste ja riisumistega NSVL KaubandusRK ühiskondliku toitlustamise süsteemis. Raiskamiste ja riisumiste tase on ühiskondliku

1) Käesolevas käskkirjas mainitud lisasid ei ole kogumikku võetud.

toitlustamise ettevõtteis tunduvalt kõrgem kui kaubanduslikes ettevõtteis.

KaubandusRK organid kohtadel, kaubanduslike organisatsioonide juhatajad ja riikliku kaubanduse inspeksioon ei võitle küllaldaselt hindade rikkumisega, ostjate petmisega valemööduga, -kaaluga ja -arvutamisega, mille tagajärjel reas kaubanduslikes organisatsioonides on paljastatud hulgaliselt selliseid rikkumisi ja kuritarvitusi.

Eesmärgiga likvideerida puudujääke, raiskamisi ja riisumisi, ostjate petmist valemöödu, -kaalu ja -arvutamisega, samuti hindade rikkumist, k ä s i n:

1. Võitluse alal raiskamiste ja riisumistega

A. Kaadrite alal

Tööle määramisel, mis seotud ainelise vastutusega, samuti kontrollrevisjoni tööle määramisel valjult võtta juhtnööriks KaubandusRK käskkiri nr. 36 4. veebr. 1941. a.

B. Kontrollrevisjoni alal

1. Kinnitada:

a) juhend kaubamaterjaliliste, rahaliste ja varaliste väärtuste inventeerimise (ülelugemise) korra kohta NSVL KaubandusRK süsteemi ettevõtteis (lisa nr. 1);

b) põhimäärus revidentide-inventeerijate kohta (lisa nr. 2).

2. Ühiskondliku toitlustamise trustides alates 15. juunist 1941. a. sisse seada revidentide-inventeerijate amet ja komplekteerida need kohad parimate töötajatega, kes tunnevad ühiskondlikku toitlustamist ja arvestust.

3. NSVL KaubandusRK 4. juuni 1940. a. käskkirja nr. 278 osaliseks muutmiseks määrata, et jae-ettevõtteis, välja arvatud keskmised ja suured tööstuskaupade ja suured segakaupade magasinid, võib rahaliste ja kaubamaterjaliliste väärtuste tegeliku jäägi arvestamist teha ülesandeks ühele ja samale revidendile-inventeerijale ühes ja samas ette-

võttes mitte üle ühe korra kvartalis; baasides ja ladudes, keskmistes ja suurtes tööstuskaupade ja suurtes segakaupade magasinides — mitte üle ühe korra aastas. Lubada kaubastute ja trustide direktoreil vajalikel juhtudel peale revidentide-inventeerijate kutsuda inventeerimiseks ka teisi usaldatavaid kaubastu või trusti töötajaid, kes hästi tunnevad kaupu, hindu ja arvestust.

4. Praktilise ülesandena esitada kaubanduslikele organisatsioonidele dokumentide revideerimise teostamine 1941. a. igas ettevõttes kaks ja enam korda.

V. Raiskamiste ja riisumiste läbi tekkinud võlastumuse sissenõudmise tugevdamise ja asja arutamise kiirendamise alal

5. Kaubanduslike organisatsioonide ja ettevõtete juhatajail korraldada (kui praktikas on kontrollitud) kohtu-täiturite poolt koostatud kostjate maksujõuetuse ja nende mitteleidmise aktide kontrollimist ühes kaubanduslike organisatsioonide töötajate aktiivi kaasatõmbamisega.

6. Kohustada kontorite, kaubastute, trustide, osakondade ja ettevõtete direktoreid:

a) 1. jaanuariks ja 1. juuliks inventeerima kõik raiskamis- ja riisumisasjad ja võrdlema neid kohtu-uurimisorganitega vastavalt juurdelisatud juhendile (lisa nr. 3);

b) looma pidev asjaajamise side kohtu-uurimisorganitega ja koos nendega süstemaatiliselt arutama küsimusi abinõude kohta võitluse tugevdamiseks raiskamiste ja riisumistega ja nende läbi tekitatud kahjude sissenõudmiseks.

7. Liiduvabariikide kaubanduse rahvakomissaridel, peavalitsuste ja kontorite ülemail, oblasti (krai) kaubandusosakondade juhatajail võtta kohtulikule vastutusele kaubanduslike organisatsioonide juhatajad, kes on süüdi raiskajate soodustamises ja tingimuste loomises, mis kergendavad raiskamiste ja riisumiste tekkimist, kes viivitavad raiskamis- ja riisumisasjade vormistamisega ega võta abinõusid tarvitusele riisunud summade sissenõudmiseks.

8. Eesmärgiga tugevdada kontrolli raiskamis- ja riisumisasjade liikumise üle määrata, et alates 15. juunist 1941. a. :

a) KaubandusRK süsteemi kontorite, kaubastute, trustide ja ettevõtete direktorid on kohustatud igal raiskamise juhul, kui kahjusumma on 3000 rubla ja rohkem, teatama sellest oma peavalitsusele või liiduvabariigi KaubandusRK-le, samuti ka nende poolt tarvitusele võetud abinõudest nende raiskamiste puhul;

b) liiduvabariikide kaubanduse rahvakomissarid ja NSVL KaubandusRK peavalitsuste ja kontorite ülemad on kohustatud kõigist raiskamistest, kui kahjusumma on 10 tuhat rubla ja rohkem, samuti nende poolt tarvitusele võetud abinõudest nende raiskamiste puhul teatama NSVL KaubandusRK-le.

G. Organisatsiooniliste küsimuste alal

9. Raiskamiste- ja riisumiste-vastase võitluse reguleerimise eesmärgil määrata, et NSVL KaubandusRK kõigi osakondade ja muude keskasutise osade tööd raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks koordineerib NSVL KaubandusRK Kaubanduse Organiseerimise Osakond, kellele seoses sellega teha ülesandeks:

a) valvata ja kontrollida, et kaubanduslikud organisatsioonid ja KaubandusRK organid täidaksid valitsuse ja NSVL KaubandusRK juhatusi võitluse alal raiskamiste ja riisumistega ja luua sel alal side KohtuRK ja Prokuratuuri organitega;

b) materjalide läbitöötamine võitluse alal raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks;

v) raiskamiste- ja riisumiste-vastase võitluse kogemuste tundmaõppimine parimais organisatsioonides ja nende kogemuste rakendamine kogu süsteemis;

g) erilise arvestuse pidamine raiskamiste kohta, mis ületavad 10 tuhat rubla, neist teatamine NSVL Prokuratuurile ja nende asjade liikumise jälgimine.

10. Liiduvabariikide kaubanduse rahvakomissariaatidel, oblasti (krai) kaubandusosakondadel, NSVL KaubandusRK peavalitsustel ja kontoreil süstemaatilisel tundma õppida parimate organisatsioonide kogemusi võitluses raiskamiste ja riisumistega ja need edasi anda kõigile süsteemi organisatsioonidele.

11. Kontorite, kaubastute, trustide ja osakondade direktoreil mitte harvemini kui üks kord kvartalis arutada magasinide ja sööklate direktorite erinõupidamistel raiskamiste- ja riisumiste-vastase võitluse seisukorda ja abinõusid nende likvideerimiseks.

12. Kaubastuil, millel on väikejaemüügi-kontorid ja -baasid, maha arvata aruandlusest magasinidele neile alluvad kaubaputkad, müügikohad, kioskid ja müügilauad, andes need väikejaemüügi-kontorite ja -baaside korraldusse.

Väikejaemüügi-kontorites ja -baasides ja ühiskondliku toitlustamise süsteemis määrata kaupade andmine einelaudadele, putkadele, kioskitele ja müügilaualt kauplejaile organisatsioonide juhatajate poolt kinnitatud limiitide piires.

13. NSVL KaubandusRK kontorite ja peavalitsuste osakondade direktoreil läbi vaadata tükikaupade osakondade võrk magasinides, jättes neid ainult kõige suuremisse magasinidesse, kus on võimalik luua tingimusi suure sortimendiga kaupade paigutamiseks neis osakondades, ja määrata, et tükikaupade osakondade töötajad tuleb valida ja kinnitada kui ainelise vastutusega isikuid.

Vastutustest puudujääkide, raiskamiste ja riisumiste asjade vastavalt vormistamata ja süstematiseerimata kohtu-
uurimisorganeile edasiandmise eest

NSVL KaubandusRK juhend kiri 19. aprillist 1940. a., nr. 087

(KaubandusRK Bülletään 1940, nr. 10)

NSVL KaubandusRK-s olevaist materjalidest nähtub, et ettevõtted ja majandusorganisatsioonid rikuvad kehti-

vaid eeskirju ja tähtaegu puudujääkide, raiskamiste ja riisumiste asjade edasisaatmises kohtu-uurimisorganeile.

Real juhtudel on aineliselt vastutavate isikute käes olevate väärtuste arvelevõtt organiseeritud ebaõigelt) ja lohakile jäetud, mille tagajärjel inventeerimise resultaadid antakse kohtu-uurimisorganeile ilma vastava hoolika kontrollita ja muudetakse hiljem mitu korda.

Nii näiteks Moskvoretski tööstuskaubastu müügiputkas nr. 186 avastati vastutaval müüjal Pugatševil 25. augustil 1939. a. 4338 rbl. puudujääki. Materjal anti edasi uurimisorganeile 5. oktoobril 1939. a. Pärast teostatud kontrolli kindlakstehtud puudujäägi summa vähenes 1090 rubla võrra. 14. novembril 1939. a. pärast teistkordset kontrollimist vähenes puudujääk veelgi 212 rubla võrra.

Kontori „Optmetiz“ Moskva baas andis 1938. a. uurimisorganeile edasi Vassilkovi puudujäägi asja 12 213 rbl. 55 kop. suuruses. 1939. a., pärast teostatud ekspertiisi oli kindlakstehtud puudujääk ainult 755 rbl. 16 kop.

Raiskamiste ja riisumiste uurimise ja läbivaatamise kohta antud juhendi, mis NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK 31. märtsi 1939. a. käskkirjaga nr. 63/24 laiendati ka riikliku kaubanduse süsteemile¹⁾, ülalmainitud rikkumised kutsuvad esile eriekspertiiside toimetamise vajaduse, mis tunduvalt viivitavad uurimise käiku ja toovad kaasa uurimismenetluses asjade lõpetamise.

NSVL KaubandusRK majandusorganisatsioonide 1939. a. aasta-aruandeist nähtub, et uurimismenetluses lõpetatud asjade hulk moodustab suure protsendi reas majandusorganisatsioonides.

Selline praktika laostab põhjalikult sulide ja sotsialistliku omandi riisujate vastu tarvitusele võetud abinõude tõhusust, aidates kaasa süüdlaste kõrvalehoidmisele seaduslikust vastutusest.

¹⁾ Vt. lk. 50.

Seoses sellega panen ette:

1. Majandusorganisatsioonide juhatajail ja pearaamatupidajail kindlustada raiskamis- ja riisumisasjade uurimise ja läbivaatamise korra kohta antud NSVL Prokuratuuri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhendi nr. 49/1-A-21¹⁾ kõrvalekaldumatu täitmine, võttes viivitamata tarvitusele abinõud aineliselt vastutavate isikute käes olevate väärtuste arvestamise korrastamiseks.

2. Organisatsioonide ja ettevõtete juhatajail igal eri juhul hoolikalt kindlaks teha põhjused, miks lõpetati puudujääkide, raiskamiste või riisumiste puhul algatatud asi.

Neil juhtudel, kui asja lõpetamise põhjustas materjalide mitteõigeaegne või mitterahuldav vormistamine, arvelevõtu eeskirjade rikkumine, teha kindlaks selles süüdlased isikud, karistades neid valjult isegi kuni töölt tagandamiseni ja kohtu alla andmiseni nagu sotsialistliku omandi riisumist soodustavate tingimuste loomise eest.

3. Dokumentide revideerimise puhul hoolikalt uurida kõik asjade lõpetamisjuhud, mis on toimunud majandusorganisatsioonide süül mitteõigeaegse või mitterahuldava materjalide vormistamise tõttu, arvelevõtu eeskirjade rikkumise tõttu, kontrollides, kas neis asjus süüdlased isikud on võetud vastutusele.

Ülalmainitud juhud fikseerida dokumentide revideerimise aktides kui momendid, mis võimaldavad varastel ja sulidel kõrvale hoiduda seadusliku vastutuse eest.

4. Majandusorganisatsioonide juhatajail viivitamata kontrollida, kas KaubandusRK 21. augusti 1939. a. käskkirjaga nr. 506 kinnitatud „Magasinide töö põhi-eeskirjad“ on teatavaks tehtud magasinidele ja kas on täidetud ülaltähendatud käskkirja p. 4, mis keelas magasinide direktorite, nende asetäitjate, sektsiooni (osakonna) juhatajate,

¹⁾ Vt. lk. 43.

nende asetäitjate, raamatupidajate kohtadele lubamast isikuid, kes pole õiendanud katset „Magasinide töö põhi-eeskirjade“ tundmises.

Võitlusest raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks tarbijatekooperatsiooni süsteemis

NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide
Keskliidu (Tsentrosojuzi) Presiidiumi
määrus 14. juulist 1939. a., nr. 657

1. Kinnitada võitlusabinõud raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks tarbijatekooperatsiooni süsteemis (lisandatud).

2. Tunnustada, et võitlus raiskamiste ja puudujääkide lõplikuks likvideerimiseks tarbijatekooperatsioonis peab seisma kõigi kooperatiiv-organisatsioonide tähelepanu keskuses ja et vastutus Keskliidu (Tsentrosojuzi) presiidiumi poolt kinnitatud abinõude realiseerimise eest ja lühima aja jooksul otsustava murrangu loomise eest raiskamiste ja puudujääkide likvideerimiseks on esimeses järjekorras vabariikliku, krai, oblasti, rajooni liitude ja küla tarbijatekooperatiivide juhatajail.

Tähendada samuti, et ülisuurt osa võitluses raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks peavad etendama kooperatiivide liitude instruktorigid, revidendid ja pearaamatupidajad, samuti küla tarbijatekooperatiivide raamatupidajad ja et sellesse liiki kuuluvad töötajad vastutavad selle eest võrdselt tarbijatekooperatiivide liitude ja küla tarbijatekooperatiivide juhatajatega.

3. Komandeerida kohtadele 25 Tarbijatekooperatiivide Keskliidu vastutavat töötajat praktilise abi osutamiseks vabariiklike, krai ja oblasti kooperatiivide liitudele abinõude elluviimisel võitluse tugevdamiseks raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks.

4. Kohustada vabariiklike, krai ja oblasti kooperatiivide liitude esimehi välja töötama ja presiidiumi istungil kinnitama praktilist kava võitlusabinõude tugevdamise

kohta raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks ja komandeerima kohtadele (rajooni kooperatiivide liitudesse) vastutavaid töötajaid abiks rajooni tarbijatekooperatiivide liitudele ja küla tarbijatekooperatiividele kinnitatud plaani teostamisel.

Abinõude kava, mis on kinnitatud tarbijatekooperatiivide liidu presiidiumi poolt, ja töötajate nimestik, kes on komandeeritud kohtadele, esitada Keskliidu Organiseerimisvalitsusele 1. augustiks s. a.

A b i n õ u d

võitluse tugevdamiseks raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks tarbijatekooperatsioonis

1. Oblasti, krai ja vabariiklikel tarbijatekooperatiivide liitudele 1939. a. juuli ja augusti kestel kontrollida:

a) kas on kõigil tarbijatekooperatiivi töötajail tööraamatud, kas on passidele (seal, kus on sisse seatud passisüsteem) tehtud märkmed töötamise kohta antud organisatsioonis, kas on isiklikus kaustas märgitud passi või ajutise tunnistuse number, kas on olemas aineliselt vastutavate töötajate päevapildid;

b) kas kõik aineliselt vastutavad isikud on kinnitatud korra järgi, mis on ette nähtud küla tarbijatekooperatiivi põhikirjas.

Kontrolli teostamisel võtta vastutusele tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide juhatajad, kes rikuvad seatud korda tööle võtmisel ja tööle võetud töötajate vormistamisel.

2. Kolmanda kvartali kestel sõlmida kõigis tarbijatekooperatsiooni organisatsioonides kõigi aineliselt vastutavate töötajatega kirjalik leping selle kohta, et viimased võtavad endale täieliku varalise vastutuse väärtuste eest, mis neile on üle antud.

Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) Organiseerimisvalitsusele teha ülesandeks 15 päeva jooksul välja töötada ja vajalikus eksemplaride arvus välja anda

aineliselt vastutavate isikutega sõlmitava lepingu vorm ja juhend nende õiguste ja kohuste kohta.

3. Viivitamata tagandada töölt kõik isikud, kes võimaldasid raisata neile usaldatud kooperatiivide väärtusi.

Kontrollida, kas ei ole aineliselt vastutavad isikud eelkaristatud raiskamiste ja riisumiste eest, ja kaaluda konkreetselt igal üksikjuhtumil, kas on võimalik jätta tööle, mis on seotud vastutusega aineliste väärtuste eest, isikuid, kes on varem kohtu all olnud omakasupüüdlike kuritegude pärast.

4. Sisse seada kord, et aineliselt vastutavate isikute tööle võtmisel rajooni tarbijatekooperatiivide liitude ja küla tarbijatekooperatiivide juhatajad ja raamatupidajad peavad isiklikult kontrollima, kas need isikud tunnevad algdokumentide vormistamise ja aruandluse eeskirju, mis on määratud kaubanduslike ettevõtete jaoks, ja samuti, kas neil on tarvilikke teadmisi ja oskusi kaubandustehnika alal. Tarvilikel juhtudel, enne nende isikute lubamist tööle, mis on seotud vastutusega aineliste väärtuste eest, peab olema kindlustatud nende vastav ettevalmistus.

Kõiki aineliselt vastutavaid töötajaid tuleb nende tööle võtmisel tutvustada selle liigi töötajate jaoks kindlaks määratud õiguste ja kohustustega.

5. Juuli ja augusti kestel pidada instrueerivaid nõupidamisi (seminare) tarbijatekooperatiivide ja rajooni tarbijatekooperatiivide liitude revisjoni- ja poekomisjonidega raiskamiste- ja riisumiste-vastase võitluse küsimuste ja revideerimistöo parandamise arutamiseks.

6. Rajooni tarbijatekooperatiivide liitudes, kus asi pole korras raiskamiste suhtes, määrata 1. augustist olemasolevaist kaadreist üks eritöötaja, kellele teha ülesandeks küla tarbijatekooperatiivide abistamine puudujääkide, riisumiste ja raiskamiste asjade vormistamises, nende asjade edasiandmises uurimisele, neis asjus esinemises kohtuorganeis, seadusejõusse astunud kohtuotsuste täitmise jälgimises ja abinõude tarvitusele võtmises raisatud ja riisunud summade sissenõudmiseks.

7. Küla tarbijatekooperatiivide ja rajooni tarbijatekooperatiivide liitude juhatuste aruannete esitamisel 1939. a. teise kvartali ja esimese poolaasta eest võtta eriti kaalumisele küla tarbijatekooperatiivide juhatuste ja revisjonikomisjonide töö võitluses raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks, samuti abinõud massilise kontrolli tugevdamiseks poodide, ladude ja muude ettevõtete töö üle.

8. Vastavalt Tarbijatekooperatiivide Keskliidu Presiidiumi 2. juuli 1939. a. määrusele nr. 566 kuu jooksul teostada kõigis organisatsioonides kõigi raiskamis- ja riisumisasjade seisukorra inventeerimine (üleskirjutus):

- a) mis ei ole uurimisorganile edasi antud;
- b) mis on uurimisorganite menetluses;
- v) mis on kohtuorganeis;
- g) mis on kohtu poolt otsustatud (nii sissenõudmiseks edasi antud kui ka kohtutäiturile veel edasi andmata).

Raiskamis- ja riisumisasjade inventeerimise andmete alusel seada igas tarbijatekooperatsioonis sisse nimekiri (register) asjade kohta, mis on edasi antud kohtu-uurimisorganile ja kohtutäitureile, näidates nimestikus iga asja käiku.

Keskliidu Organiseerimisvalitsusel saata 5 päeva jooksul vabariiklikele, krai ja oblasti tarbijatekooperatiivide liitudele registri vorm.

9. Viivitamata anda kõik raiskamiste, riisumiste, samuti ka puudujääkide asjad, kus on olemas kriminaalkuriteo tunnuseid, edasi uurimisorganile. Edaspidi valjult jälgida asjade edasiandmise tähtaegu, mis on ette nähtud NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhendis ¹⁾).

Panna isiklik vastutus raiskamis- ja riisumisasjade nõutava vormistamise eest täpses kooskõlas NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhendiga: a) rajooni tarbijatekooperatiivide liitude oma majanduse alal — pearaamatupidajatele ja b) küla tarbijatekooperatiivide ettevõtete alal — küla tarbijatekooperatiivi esi-

1) Vt. lk. 43.

mehele ja raamatupidajale (arvepidajale) ja rajooni tarbijatekooperatiivide liidu instruktorile.

Ühel ajal raiskamis- ja riisumisasjade vormistamisega nende edasiandmiseks uurimisorganitele nõuda kirjalikult prokuratuuriorganelt viivitamata aresti panemist (kahju-kannatanud organisatsiooni tsiviilhagi tagamiseks) raiskamise või mõne muu kuriteo toimepannud isiku varale.

10. Määrata kindlaks tarbijatekooperatiivi juhatajate kohus — igas kvartalis (kvartali lõpus) võrrelda nimekirja (registri) alusel asjade seisukorda prokuratuuri- ja kohtuorganite ja kohtutäiturite juures algatatud raiskamiste, riisumiste ja puudujääkide asjus.

Oblasti, krai, vabariiklike tarbijatekooperatiivide liitude juhatajail võtta tarvitusele abinõud selleks, et kohtu-uurimisorganid toimetaksid raiskamis- ja riisumisasjade uurimist ja arutamist täpselt tähtaegadel, mis on kindlaks määratud NSVL Prokuratuuri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhendis.

Igast raiskamis- ja riisumisasjade uurimise ja läbivaatamise viivitusest, võrreldes ülalmainitud juhendis kindlaks määratud tähtaegadega, tuleb eriti teatada:

a) oblasti (vabariigi, krai) prokurörile asjadest, mis on uurimisorganite käes;

b) liiduvabariigi Kohtu Rahvakomissariaadi (krai, oblasti) valitsusele või ANSV Kohtu Rahvakomissariaadile asjadest, mis on läbivaatamisel kohtuorganes.

Juhul, kui prokurörid või Kohtu Rahvakomissariaadi organid ei võta tarvitusele vajalikke abinõusid, teatada Keskliidu Organiseerimisvalitsusele.

11. Raiskamis- ja riisumisasjus korraldatud inventeerimise tagajärjed läbi arutada küla tarbijatekooperatiivi (viimase majanduse alal), rajooni tarbijatekooperatiivide liidu (rajooni tarbijatekooperatiivide ja rajooni tarbijatekooperatiivide liidu oma majanduse alal) juhataste istungeil, samuti oblasti (vabariikliku, krai) tarbijatekooperatiivide liidu presiidiumi istungil iga rajooni kohta eraldi ja oblasti

kohta tervikuna. Neist istungeist peavad osa võtma revisjonikomisjonid ja neile peab kutsuma ametiühingute, prokuratuuri ja kohtu esindajaid.

Oblasti, vabariikliku, krai tarbijatekooperatiivide liitude presiidiumide otsuste ära kirjad ühes teostatud inventeerimise aruannetega peab esitama Keskliidu Organiseerimisvalitsusele mitte hiljem kui 1. sept. käesoleval aastal.

12. Teha tarbijatekooperatiivide iga lüli revisjonikomisjoni kohustuseks kontrollida igas kuus: kas antud organisatsiooni juhatuse poolt on raiskamisasjad selgitatud, kas on need tarvilikul viisil vormistatud, kas on need õigeaegselt edasi antud kohtu-uurimisorganeile, kas on esitatud hagid raiskajate vastu ja kas on võetud tarvitusele abinõud nende hagide tagamiseks ja raisatud summade sissenõudmiseks.

13. Korraldada igakuune operatiivne aruandlus (kiired ettekanded) puudujääkide, raiskamiste ja riisumiste alal.

14. Oblastite (vabariiklike, kraide) tarbijatekooperatiivide liitudel kuu aja jooksul kontrollida, kas on teatavaks tehtud igale tarbijatekooperatiivile NSVL Prokuratuuri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhend, ja kindlustada selle juhendi olemasolek igas tarbijatekooperatiivis.

15. Kohustada Tarbijatekooperatiivide Keskliidu keskraamatupidamist ja oblastite, vabariikide, kraide ja rajoonide tarbijatekooperatiivide liitude pearaamatupidajaid:

a) kuu aja jooksul kontrollima kõigis küla tarbijatekooperatiivide poodides ja rajooni tarbijatekooperatiivide liitude jaemüügi-ettevõtteis, kas peetakse viiepäevaseid rahalisi kaubaaruandeid, kas koostatakse need õigesti ja kas need peegelduvad õigeaegselt raamatupidamise arvestuses;

b) III kvartali jooksul likvideerima mahajäämist arvestuses ja viivitamata tarvitusele võtma operatiivseid abinõusid selleks, et kõik tarbijatekooperatiivid ilma erandita

esitavad kuu ja kvartaliaruanded täpselt selleks määratud tähtaegadel;

v) sisse seadma kvartali- ja aastaraamatupidamisse aruandlus-indeksit: „küla tarbijatekooperatiivide arv, kus raiskamisi ei esinenud“. Kohustada Tarbijatekooperatiivide Keskliidu keskraamatupidamist kooskõlastama selle indeksi sisseseadmist NSVL RahandusRK ja NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvallitsusega.

16. Vabariikide, kraide ja oblastite tarbijatekooperatiivide liitudel viivitamata pärast väljavõtu-limiidiraamatute (Tarbijatekooperatiivide Keskliidu Presiidiumi määrus 2. juulist 1939, nr. 566) saamist Keskliidult seada need sisse poodides ja kioskites, samuti hoolikalt tutvustada nende ettevõtete töötajaid väljavõtu-limiidiraamatute tähendusega ja nende pidamise korraga.

Rajooni tarbijatekooperatiivide liitude instruktoreil süstemaatiliselt kontrollida väljavõtu-limiidiraamatute pidamise õigsust.

17. Keskliidu Presiidiumi 2. juuli 1939. a. määruse nr. 566 (p. 8) täienduseks seada sisse kord, et küla tarbijatekooperatiivis 1000 rubla ületava raiskamise avastamise puhul küla tarbijatekooperatiivi juhatus, vaatamata tema poolt tarvitusele võetud abinõudele, on kohustatud viivitamata teatama sellest rajooni tarbijatekooperatiivide liidule, viimane aga on kohustatud lähetama kohale oma töötaja raisatud summa viivitamata sissenõudmiseks ja süüdlaste kriminaalvastutusele võtmiseks.

Kui avastatakse raiskamine üle 5000 rubla, on rajooni tarbijatekooperatiivide liit kohustatud sellest viivitamata teatama oblasti (krai) tarbijatekooperatiivide liidule, kes peab kohale saatma oma vastutava töötaja.

Raiskamistest, mis ületavad 10 000 rubla, ükskõik millises lülis need raiskamised avastati, on oblasti (krai) tarbijatekooperatiivide liitude presiidiumid kohustatud viivitamata telegraafi teel teatama Keskliidule, ära näidates nende poolt tarvitusele võetud abinõud.

18. Omistades erilist tähtsust sissetulekute õigeaegsele edasiandmisele Riigipanka, kohustada rajooni tarbijatekooperatiivide liitude juhatusi:

a) kooskõlas Riigipanga rajooni-osakonnaga määrama iga küla tarbijatekooperatiivi ja poe jaoks täpsed kuu-päevad, kord ja koht sissetulekute edasiandmiseks, tehes selle sissetulekute edasiandmise kava teatavaks poodide juhatajaile;

b) Riigipanga rajooni-osakonna kaudu iga päev kontrollima sissetulekute edasiandmist ja võtma tarvitusele abinõusid töötajate suhtes, kes rikuvad sissetulekute edasiandmiseks määratud korda ja tähtaegu.

Rahandusosakondadel ja vabariiklike, kraide ja oblastite tarbijatekooperatiivide liitude instruktoreil:

a) kontrollida, et rajooni tarbijatekooperatiivide liitude ettevõtted ja küla tarbijatekooperatiivid annaksid õigeaegselt ja täielikult edasi sissetulekud;

b) võtta tarvitusele abinõud, et sideala-organid õigeaegselt toimetaksid Riigipangale kätte tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete poolt edasiantud sissetulekud.

19. Kohustada oblastite, vabariiklike ja kraide kooperatiivide liitude presiidiume oma esindajate kaudu osa võtma kohtuprotsessidest suuremate raiskamiste ja riisumiste asjus, samuti kokku leppima oblasti ja rajooni ajalehtede toimetustega eriti tähtsate raiskamiste ja riisumiste kohtuasjade kirjeldamiseks ajakirjanduses.

20. Vastavalt Tarbijatekooperatiivide Keskliidu 2. juuli 1939. a. määrusele nr. 566 panna ette oblastite, kraide ja vabariiklike tarbijatekooperatiivide liitude presiidiumidele dekaadi jooksul kinnitada rajooni tarbijatekooperatiivliitude dokumentide revideerimise plaan sellise arvestusega, et aasta lõpuks oleksid revideeritud ilma erandita kõik rajooni tarbijatekooperatiivide liidud; samal ajal rajooni tarbijatekooperatiivide liitude poolt kinnitada küla tarbijatekooperatiivide revideerimise plaan ja kindlustada selle täitmine.

Plaanikohaste dokumentide revideerimiste kõrval laialdaselt teostada poodide, magasinide, ladude ja muude ettevõtete ootamatuid revideerimisi.

21. Raiskamiste ja riisumiste likvideerimise juhtimine ja organiseerimine tarbijatekooperatiivides panna Tarbijatekooperatiivide Keskliidu Organiseerimisvalitsusele.

Organiseerimisvalitsuse funktsioonide hulka arvata:

a) töö organiseerimine raiskamiste ja puudujääkide ennetamiseks;

b) valitsuse ja Keskliidu poolt raiskamiste ja riisumiste likvideerimise kohta antud juhendite täitmise järelevalve ja side loomine sel alal KohtuRK ja prokuratuuriorganitega;

v) küla tarbijatekooperatiivide dokumentide ja ootamatute revideerimiste juhatamine;

g) puudujääkide ja raiskamiste asjas sissetulevate materjalide läbitöötamine ja Keskliidule küsimuste esitamine, mis on seoses võitluse tugevdamisega raiskamiste ja puudujääkide likvideerimiseks.

Seoses ülaltähendatud tööga lubada Organiseerimisvalitsusel suurendada koosseisu 6 isiku võrra.

Panna analoogilise töö teostamine vabariikides, kraides ja oblasteis tarbijatekooperatiivide liitude organiseerimisinstruktorite osakondadele ja kohustada vabariigi, kraide ja oblastite tarbijatekooperatiivide liitude esimehi tugevdama nende osakondade aparati vastavalt ühe-kahe töötajaga oblasti tarbijatekooperatiivide liidu jaoks ettenähtud kaadrite piirides.

22. Määrata, et Tarbijatekooperatiivide Keskliidu osakondade tööd võitluses raiskamiste ja riisumiste likvideerimisega koordineerib Organiseerimisvalitsus.

Rahandusosakonnale panna vastutus:

a) töö organiseerimise ja kassa sissetulekute õigeaegse üleandmise eest tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide arvestusarvele Riigipangas;

b) töö organiseerimise eest asjade õigeaegses kohtule esitamises ja nende kohtus edasiviimises ja väljamõistetud

summade sissenõudmises oblasti tarbijatekooperatiivide liitude ja Keskliidu oma majapidamise alal;

v) koos Keskliidu Organiseerimisvalitsusega kontrolli teostamise eest asjade õigeaegses kohtule esitamises ja nende kohtus edasiviimises ja väljamõistetud summade sissenõudmises rajooni tarbijatekooperatiivide liitude oma majapidamise alal.

Keskliidu keskraamatupidamist ja operatiiv-statistilist osakonda kohustada:

a) organiseerima igakuiste kaartide, igakuiste bilansside ja kvartaliaruannete saamist ja läbitöötamist ja nende esitamist ettenähtud tähtajal Keskliidu Organiseerimisvalitsusele;

b) organiseerima rajooni tarbijatekooperatiivide liitude dokumentide revisjone oblasti (krai) tarbijatekooperatiivide liitude revideerimisaparaadi kaudu.

Määrata, et dokumentide revideerimise teostamisel on revidendid kohustatud kontrollima ka rajooni tarbijatekooperatiivide liidu tööd võitluse alal raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks ja neile eelmisel revisjonil antud juhtnõuõrite täitmist.

Kontrollrevideerimisosakond töötab läbi kõik küsimused, mis on seotud dokumentide revisjoniga süsteemi kõigis lülides, kooskõlastades oma juhtnõuõre nende küsimuste alal Keskliidu Organiseerimisvalitsuse ja Keskliidu keskraamatupidamisega. Oblasti (krai) tarbijatekooperatiivide liitude dokumentide revisjoni teostamisel kontrollib eriti nende tööd võitluses raiskamiste ja riisumiste likvideerimisega ja teatab tagajärgedest Keskliidu Organiseerimisvalitsusele; kontrollib dokumentide revideerimise aktide järgi, kas tarbijatekooperatiivide liidud on täitnud Keskliidu Presiidiumi poolt antud määrusi.

23. Kohustada Keskliidu Organiseerimisvalitsust igas kuus kutsuma kokku nõupidamisi ühes keskraamatupidamisega, kontrollrevideerimis-, operatiiv-statistilise ja rahandusosakonnaga, et teha kokkuvõtteid võitluse kohta rais-

kamiste ja riisumiste likvideerimiseks möödunud kuu eest ja välja töötada abinõud, mis on sihitud selle töö tugevdamiseks edaspidi. Nende nõupidamiste tulemused esitab Organiseerimisvalitsus Keskliidu Presiidiumile.

24. Panen ette Keskliidu Organiseerimisvalitsusele kahe kuu jooksul ette valmistada populaarsete vahendite (brošüüride) väljaandmist järgmiste küsimuste kohta:

- a) raiskamis- ja riisumisasjade vormistamine;
- b) küla tarbijatekooperatiivide revisjoni korraldamine revisjonikomisjoni poolt.

Peale selle valmistada ette määruste ja korralduste kogu väljaandmist, mis käsitlevad võitlust raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks.

25. Kohustada Keskliidu keskraamatupidamist koos kontrollrevideerimisosakonnaga kahe kuu jooksul ette valmistama vahendi väljaandmist oblasti (krai) tarbijatekooperatiivide liitude revidentidele rajooni tarbijatekooperatiivide liitude dokumentide revisjoni alal ja samuti brošüüri (meelespea) väljaandmist poodide ja magasinide juhatajaile kaubanduslike organisatsioonide algdokumentatsioonide kohta.

Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korrast tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete juhatajate vahetusel

NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) Presiidiumi määrus 14. märtsist 1938, nr. 196

NSVL RKN 2. märtsi 1938. a. määruse nr. 248 „Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korrast asutiste, ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja ehitusettevõtete juhatajate vahetusel“¹⁾ alusel Keskliidu Presiidium m ä ä - r a b:

1) Vt. lk. 10.

1. Kinnitada juurdelisatud määrustik „Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korra kohta tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete juhatajate vahetusel“.

2. Keskliidu esindaja osavõtu tagamine teha ülesandeks:

a) Keskliidu organiseerimisinstruktorite osakonnale, — kui asjaajamine antakse endise juhataja poolt üle uuele Keskliidu autonoomseis sektsioonides, vabariiklikes, oblasti ja krai kooperatiiv-liitudes;

b) Keskliidu rahandusosakonnale, — kui asjaajamine antakse endise juhataja poolt üle uuele üleliidulistes haruühendustes, Keskliidu isemajandamisvalitsustes, osakondades ja kontorites.

3. Määrata, et vastuvõtu-üleande-aktid juhatajate vahetusel Keskliidu autonoomseis sektsioonides, vabariiklikes, krai ja oblasti kooperatiiv-liitudes, samuti isemajandamis-haruühendustes, Keskliidu osakondades ja kontorites vaadataks läbi ja kinnitataks vahetult Keskliidu Presiidiumi istungil.

4. Kohustada Keskliidu autonoomsete sektsioonide presiidiume, vabariiklike, krai, oblasti, ringkonna ja rajooni kooperatiiv-liitude, samuti Keskliidu haruühenduste direktoreid:

a) teatama Nõukogude Kontrollkomisjonile NSVL RKN juures või tema volinikule juhatajate vahetusest neile alluvais ettevõtteis ja organisatsioonides;

b) asjaajamise vastuvõtul suurte kuritarvituste ja ebamajanduslikkuse avastamisel uuesti määratud juhataja avaldusel lahendama küsimuse erilise dokumentide revisjoni määramise ja vara inventeerimise kohta;

v) vahetult läbi vaatama kõik vastuvõtu-üleande-aktid ja mitte hiljem kui kuu jooksul, arvates akti allakirjutamisest, kinnitama plaani ning valitsuse ülesannete täitmise alal aktis märgitud puuduste ja kõrvalekaldumiste likvideerimiseks ettenähtud abinõud, samuti võtma vastutusele süüdlased esinenud kõrvalekaldumistes, kuritarvitustes ja ebamajanduslikkuses.

5. Määrata, et neil juhtudel, kui eelmise juhataja osavõtt asjaajamise üleandmisest pole võimalik, koostataks vastuvõtu-üleande-aktid määrustikus ettenähtud korras ja vormistataks ilma eelmise juhataja allkirjata.

6. Teha ülesandeks organiseerimisinstruktorite osakonna juhatajale ja Keskliidu arvestuse ja aruandluse osakonna juhatajale dekaadi jooksul välja töötada ja kinnitada vastuvõtu-üleande-aktide vormid küla tarbijatekooperatiivide ja magasinide jaoks ja juhend nende rakendamiseks.

7. Tühistada Keskliidu Presiidiumi 25. veebruari 1933. a. määrus nr. 298 ja tema poolt kinnitatud asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise juhend.

Põhimäärus asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korra kohta tarbijatekooperatsiooni organisatsioonides ja ettevõtteis juhatajate vahetusel

1. Tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete juhatajate vahetusel (Keskliidu autonoomsete seksioonide, vabariiklike, krai ja oblasti kooperatiivliitude, nende autonoomsete seksioonide, rajooni, ringkonna kooperatiivliitude, küla tarbijatekooperatiivide, rajooni tarbijatekooperatiivide, linna tarbijatekooperatiivide, töölistekooperatiivide juhatajad, ühenduste direktorid, baaside, varumiskontorite, magasinide, poodide ja tarbijatekooperatsiooni muude majanduslike ettevõtete juhatajad-direktorid) peab toimuma asjaajamise üleandmine endise juhataja poolt uuele vastuvõtu-üleande-akti koostamisega.

2. Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmine toimub alltoetatud isikute osavõtul:

a) Keskliidu esindaja — autonoomsete seksioonide, üleliiduliste haruühenduste, Keskliidu isemajandamisvalitsuste, kontorite ja osakondade, liiduvabariikide ja VNFSV koosseisu kuuluvate vabariikide, kraide ja oblastite kooperatiivliitude juhatajate vahetusel;

b) Keskliidu autonoomse sektsiooni juhataja — neile alluvate ettevõtete, samuti vabariiklike, krai ja oblasti autonoomsete sektsioonide juhatajate vahetusel;

v) liiduvabariigi kooperatiiv-liidu esindaja — temale alluvate ettevõtete, samuti antud vabariigi koosseisu kuuluva oblasti kooperatiiv-liidu juhatajate vahetusel;

g) vabariigi, krai, oblasti kooperatiiv-liidu esindaja — neile alluvate ettevõtete ja rajooni, ringkonna kooperatiiv-liitude, rajooni tarbijatekooperatiivi, samuti küla tarbijatekooperatiivi (autonoomseis vabariikides, kus pole jagunemist rajoonidesse) juhatajate vahetusel;

d) vabariikliku oblasti kooperatiiv-liidu autonoomse sektsiooni esindaja — temale alluvate ettevõtete ja tema kaudu ühendatud tööliskooperatiivide juhatajate vahetusel;

e) rajooni kooperatiiv-liidu esindaja — küla tarbijatekooperatiivi, rajooni varumiskontorite, rajooni magasinide, toidumagasinide, kultuurimagasinide ja muude ettevõtete juhatajate vahetusel;

ž) küla tarbijatekooperatiivi (linna tarbijatekooperatiivi ja tööliskooperatiivi) esindaja — temale alluvate ettevõtete (külamagasin, pood, leivaküpsetustöökoda jne.) juhatajate vahetusel;

z) Keskliidu üleliidulise haruühenduse direktiooni esindaja — antud ühenduse isemajandamiskontorite ja osakondade juhatajate vahetusel.

Ühes kõrgemalseisva lüli esindajaga peab asjaajamise vastuvõtmisest-üleandmisest osa võtma ka revisjonikomisjoni esindaja sellest organisatsioonist, kelle juhataja (või kellele alluva ettevõtte juhataja) vahetatakse.

3. Vastuvõtu-üleande-aktid, mis on koostatud tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide või majanduslike ettevõtete juhatajate vahetusel, peavad sisaldama:

A. Keskliidu autonoomsete sektsioonide, vabariiklike, krai, oblasti kooperatiivliitude, nende autonoomsete sektsioonide, ringkonna ja rajooni kooperatiivliitude juhatajate vahetusel

Partei ja Valitsuse põhiliste otsuste täitmist, mis puutuvad antud liidusse (sektsioonisse);

kaadrite seisukorda ja nende ettevalmistust;

põhiandmeid, mis iseloomustavad kooperatiiv-liidu (sektsiooni) ja tema kaudu ühendatud organisatsioonide töö seisukorda, olemasolevaid saavutusi, samuti andmeid, mis täielikult näitavad kõiki puudusi töös, kinnitatud plaanide ja valitsuse ülesannete rikkumisi ja avastatud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste fakte;

kaubandus-finantsplaani põhiindeksite täitmist (antud kooperatiiv-liidu ja tema süsteemi kohta);

kooperatiiv-liidu (sektsiooni) ja tema süsteemi rahalist seisukorda viimase kvartalibilansi järgi;

akti kassa seisukorra kohta, koostatud kassarevisjoni alusel ja kinnitatud pearaamatupidaja allkirjaga;

raamatupidamise ja operatiivse arvestuse ja aruandluse seisukorra iseloomustust;

andmeid sõlmitud majanduslepingute rikkumise kohta.

B. Haruühenduste, universaal- ja spetsiaalbaaside, isemajandamisvalitsuste, osakondade ja kontorite, rajooni varumiskontorite, transpordi- ja ehitusettevõtete, küla, rajooni ja linna tarbijatekooperatiivide ja tööliskooperatiivide juhatajate vahetusel

põhiandmeid, mis iseloomustavad antud asutise või ettevõtte töö faktilist seisukorda, olemasolevaid saavutusi, samuti andmeid, mis täielikult peegeldavad kõiki olemasolevaid puudusi, kinnitatud plaanide ja valitsuse ülesannete

rikkumisi ja avastatud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste fakte;

kaubandus-finantsplaani põhiindeksite täitmist;

tööliste ja juhtiva kaadri seisukorra iseloomustust ja palgafondi kasutamist;

ettevõtete rahalist seisukorda viimase kuu 1. päevaks koostatud bilansi alusel;

akti kassa seisukorra üle, mis on koostatud kassarevisjoni alusel ja kinnitatud pearaamatupidaja allkirjaga;

raamatupidamise ja operatiivse arvestuse ja aruandluse seisukorra iseloomustust;

andmeid sõlmitud majanduslepingute rikkumise kohta;

andmeid toorainete, poolfabrikaatide, kütte ja illikviidse vara tagavarade kohta.

Peale selle ettevõtetes — seadmete seisukorra iseloomustust, ehitusettevõtetes projektide ja eelarvetega kindlustatust ja ehitusmehhanismide seisukorda.

V. Isemajandavate magasinide ja ladude (iseseisva bilansiga) juhatajate vahetusel

kaubandus-finantsplaani põhiindeksite täitmist;

magasini (lao) bilanssi viimase kuu 1. päevaks;

olemasolevaid kaupu;

olemasolevaid materjale, eririietust, taarat, inventari, seadmeid ja muud vara;

kassa seisukorda;

rahaliste ja muude dokumentide, muude magasinide (lao) toimikute, üleantavate täpse aruandluse blankettide, pitsatite, kaebraamatute, hinnakirjade, laovõtmete, kassa-aparaatide jne. loendit;

tööliste ja teenistujate nimekirja ühes tähendusega, kui palju neid peab olema kinnitatud koosseisude järgi ja kui palju on tegelikult;

avastatud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste fakte.

G. Iseseisva bilansita magasinide (poodide) ja ladude juhatajate vahetusel

kaubandus-finantsplaani ja andmeid selle täitmise kohta; olemasolevaid kaupu;

olemasolevaid materjale, eririietust, taarat, inventari, seadmeid ja muud vara;

kassa seisukorda;

rahaliste ja muude dokumentide ja magasinini (lao) muude toimikute, samuti üleantavate täpse aruandluse blankettide, pitsatite, kaeberaamatute, hinnakirjade, laovõtmete, kassa-aparaatide jne. loendit;

töölise ja teenistujate nimekirja ühes tähendusega, kui paju neid peab olema kinnitatud koosseisude järgi ja kui palju on tegelikult;

avastatud ebamajanduslikkuse ja kuritarvituste fakte.

4. Asjade vastuvõtmine-üleandmine peab olema lõpetatud järgmistel tähtaegadel:

a) autonoomsete sektsioonide, Keskliidu üleliiduliste haruühenduste, vabariiklike, krai, oblasti, ringkonna ja rajooni kooperatiiv-liitude juhatajate vahetusel — ühe kuu jooksul;

b) küla, rajooni tarbijatekooperatiivi, tööliiskoopertiivi, varumiskontori, universaal- ja spetsiaalbaasi, isemajandamisosakondade, kontorite, jaoskondade, transpordi- ja ehitusettevõtete juhatajate vahetusel — 20 päeva jooksul;

v) isemajandavate magasinide ja ladude (iseseisva bilansiga) juhatajate vahetusel — 10 päeva jooksul;

g) iseseisva bilansita magasinide (poodide) ja ladude juhatajate vahetusel — 5 päeva jooksul.

Need tähtajad arvatakse juhataja vahetuse määramise päevast (uue esimehe valimise päevast või magasinini, lao, baasi juhataja, ühenduse direktori määramise päevast jne.).

M ä r k u s. Inventeerimine (jääkide arvelevõtt) peab toimuma magasinides (poodides) ja ladudes, millel pole iseseisvat bilanssi, 24 tunni jooksul.

5. Vastuvõtu-üleande-aktile kirjutavad alla nii üleandja kui vastuvõtja, samuti kõrgemalseisva lüli ja revisjoni-komisjoni esindaja.

Neil juhtudel, kui üleandjal või uuel juhatajal on akti mõne artikli puhul vastuväiteid, esitab ta need kirjalikult aktile allakirjutamisel.

Vastuvõtu-üleande-aktile lisandatakse kõrgemalseisva lüli esindaja (p. 2) kokkuvõtte, milles ta annab organisatsiooni või ettevõtte töö üldise iseloomustuse, endise juhataja töö hinde ja oma ettepanekud tarvilike abinõude kohta.

6. Enne vastuvõtu-üleande-aktile allakirjutamist kutsutakse kokku aktiivi koosolek organisatsioonis või ettevõttes, kus toimub juhatuse vahetus. Koosolekul arutatakse läbi akti kantud põhijäreldused ja arvulised andmed.

Magasinide, poodide, ladude jne. juhatajate vahetusel kutsutakse aktiivi asemel kokku antud ettevõtte tööliste ja teenistujate üldkoosolek.

Olulised faktilised andmed, mis avastuvad akti arutamisel aktiivi koosolekul, kantakse pärast nende kontrollimist akti.

7. Tarbijatekooperatsiooni organisatsioonidele kuuluvate ettevõtete üleandmisel riigiorganitele või mingi tarbijatekooperatsiooni ettevõtte üleandmisel teisele tarbijatekooperatsiooni organisatsioonile toimub asjaajamise vastuvõtmine-üleandmine käesolevas määrustikus ettenähtud korras.

Vastuvõtu-üleande-aktidele kirjutavad alla üleandva ja vastuvõtva organisatsiooni selleks volitatud esindajad.

8. Vastuvõtu-üleande-aktid koostatakse 5 eksemplaris. Üks akti eksemplar kõigi juurdekuuluvate lisadega saadetakse kõrgemalseisvale lülile (kooperatiiv-liidu presiidiumile, ühendusele jne.).

Kõrgemalseisva lüli juhatus (liidu presiidium, ühenduse direktor jne.) on kohustatud vahenditult vastuvõtu-üleande-akti läbi vaatama, ja mitte hiljem kui kuu aja pärast, arvates aktile allakirjutamise päevast, kinnitama abinõud aktis märgitud puuduste ja kõrvalekaldumiste likvideerimi-

seks, plaani ja valitsuse ülesannete täitmise kindlustamiseks ja samuti võtma vastutusele süüdlased esinenud kõrvalekaldumistes, kuritarvitustes ja ebamajanduslikkuses.

9. Järelevalve tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete juhatajate vahetusel asjaajamise selleks ettenähtud korras vastuvõtmise-üleandmise üle pannakse vastavalt Keskliidu organiseerimisinstruktorite osakondadele, vabariiklikele, krai ja oblasti liitudele ja rajooni kooperatiiv-liitude instruktoreile.

Asjaajamise üleandmise ja vastuvõtmise korras juhatajate vahetusel rahandusorganeis

VNFSV RahandusRK käskkiri 5. aprillist 1938. a., nr. 134

Vastavalt NSVL RKN 2. märtsi 1938. a. määruse nr. 248 „Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korras asutiste, ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja ehitusettevõtete juhatajate vahetusel“¹⁾ (LMKK 1938, nr. 7, art. 44) §-dele 2 ja 3 VNFSV RahandusRK paneb ette rahandusorganite juhatajate vahetusel (ANSV RahandusRK, krai, oblasti, ringkonna, rajooni ja linna rahandusosakonnad) võtta juhtnööriks järgmised juhendid vastuvõtu-üleandaktide koostamisel:

I. Vastuvõtu-üleandakt peab sisaldama:

a) viidet kõrgemalseisva organi määrusele uue juhataja nimetamisest ja rahandusorgani endise juhataja töölt vabastamisest;

b) Partei ja Valitsuse põhiliste otsuste täitmist rahandusalal;

v) rahandusorgani töö olukorda põhilistes jaoskondades vastuvõtu-üleand päevaks ja eriti: riigitulude ja elanikkonna vahendite mobiliseerimise alal peavad aktis olema näidatud andmed nende plaanide täitmise kohta nii tervikuna kui ka üksikute maksete järgi eraldi, maksuvõl-

¹⁾ Vt. lk. 10.

gade olukorra kui ka kaebuste läbivaatamise olukorra kohta;

kohaliku eelarve alal peab aktis olema antud vastava eelarve (vabariigi, oblasti, krai, ringkonna, linna ja rajooni) kui ka selle täitmise üksikasjaline iseloomustus, tuues ära andmed arvete seisust Riigipanga osakondades ja alluvais eelarveis (finantseerimisplaani järgi), samuti üksikute majandusharude, kultuuri ja administratsiooni finantseerimise, võlastumuse kohta töötasude alal ja selle likvideerimise abinõude iseloomustus; peale selle peab aktis olema antud ülevaade kohaliku eelarve täitmise üle tervikuna ANSV, krai, oblasti, ringkonna, linna, rajooni järgi;

rahandus-eelarvelise distsipliini suhtes peavad aktis kajastuma abinõud võitluseks raiskamiste ja riisumistega, eriti külanõukogudes;

arvestuse ja aruandluse alal peavad aktis olema näidatud raamatupidamise ja operatiivse arvestuse ja aruandluse olukord, aruannete esitamise olukord ANSV, krai, oblasti, ringkonna, linna, rajooni järgi kõigis rahandusala harudes;

majandusharude, kultuuri ja administratsiooni finantseerimise alal peavad olema antud indeksid selle kohta, kuidas on finantseeritavad harud kasutanud vahendeid, ühes nende vahendite kasutamise lühikese iseloomustuse ja hindamisega;

koosseisude alal peavad peegelduma abinõud töötajate kontingentide läbitöötamise kohta, andmed koosseisude registreerimise käigu kohta ja koosseisude registreerimistöö kontrollimine;

g) töötasude struktuuri, koosseise ja fondi, isikulise koosseisu olukorda, kaadrite ettevalmistust ja täiendamist, toimikute loendit, rahandusorgani bilanssi viimase kuu 1. päevaks, millele on lisatud:

arvete seis bilansi iga artikli kohta;

Riigipanga osakonna teatis eelarvete ja mitte-eelarveliste vahendite jääkide kohta rahandusorgani jooksvail arveil;

toimikute ja inventari loend;

akt rahandusorgani hoone olukorra kohta;

d) teateid alluva rahandusorgani komplekteerimise ja kaadrite ettevalmistamise kohta;

e) akti allakirjutamise kuupäeva ja koostamise koha äratähendamist.

II. Aktile peavad olema lisandatud üksikasjalised ülevaated rahandusorgani iga üksiku osa (valitsused ja osakonnad) töö seisukorrast. Kõigis ülevaateis peavad olema märgitud lähima töökava konkreetsed ülesanded rahandusorgani iga osa kohta.

III. Kõik akti lisad kirjutatakse alla rahandusorgani endise juhataja ja isiku poolt, kes on vastutav antud dokumendi eest (valitsuse, osakonnajuhataja ja pearaamatu- pidaja, kaebuste büroo juhataja jne.).

IV. VNFSV RahandusRK 28. mai 1935. a. määrus nr. 80 asjaajamise vastuvõtmise ja üleandmise korra kohta rahandusorganeis (VNFSV RahandusRK Määrused ja Korraldused, 1935, nr. 18, art. 15) tühistatakse.

SISUKORD

	Lk.
1. Väljavõtted VNFSV Kriminaal-, Kriminaalprotsessi ja Tsiviilprotsessi koodeksitest	
Kriminaalkoodeksi § 116, 111 ja 112	3
Tsiviilprotsessi koodeksi § 10	5
Kriminaalprotsessi koodeksi § 330	5
2. NSVL ja VNFSV valitsuse määrused	
Riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara kaitsest ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kindlustamisest (NSVL KTK ja RKN määr. 7. augustist 1932)	5
Võitlusest rahaliste sissetulekute riisumiste vastu raudteetranspordil (NSVL RKN määr. 11. juunist 1934)	7
Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja kooperatiivseis kaubanduslikes ettevõtetes (NSVL RKN määr. 16. veebruarist 1933)	7
Riiklike asutiste ja ettevõtete, kooperatiivsete, ametiühinguliste ja ühiskondlike organisatsioonide vara raiskamise, omastamise ja riisumise läbi tekkinud kahjude tasumise korrast (NSVL KTK ja RKN määr. 10. augustist 1927)	9
Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korrast asutiste, ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja ehitusettevõtete juhatajate vahetusel (NSVL RKN määr. 2. märtsist 1938)	10
Vara liikide loendist, millele ei või pöörata sissenõuet täitelehtede ning nendega võrdsustatud dokumentide järgi (VNFSV RKN määr. 3. novembrist 1934) . .	14
Vara liikide loend, millele ei või pöörata maksuvõlgade ja muude maksete võlgade sissenõudmist (VNFSV RKN määr. 3. novembrist 1934)	15
Võitluse tugevdamisest raiskamiste ja riisumiste vastu riiklikus ja kooperatiivses kaubanduses (VNFSV RKN määr. 31. detsembrist 1940)	16

3. NSVL ja VNFSV Ülemkohtu määrused

Kohtuorganite võitlusest raiskamiste vastu kaubanduses ja kooperatsioonis (NSVL Ülemkohtu 47. Pleen. määr. 9. juunist 1934)	17
Kohtute poolt NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. määruse „Abinõudest võitluse tugevdamiseks riisumiste ja raiskamiste vastu riiklikes ja kaubanduslikes ettevõtteis“ kohaldamise kontrollist (NSVL Ülemkohtu 49. Pleen. määr. 28. detsembrist 1934)	19
Kohtuorganite võitlusest raiskamiste vastu riikliku kaubanduse ja kooperatsiooni süsteemis (NSVL Ülemkohtu 51. Pleen. määr. 28. juunist 1935)	21
Kohtupraktika puudustest sotsialistliku omandi riisumise, spekulatsiooni, huligaansuse ja omakasupüüdlike ametialaste kuritarvituste asjus (NSVL Ülemkohtu Pleen. määr. 15. augustist 1940)	23
VNFSV TsPK § 411 kohaldamise lubamatusest raiskamiste asjus (VNFSV Ülemkohtu Pleen. määr. 16. jaanuarist 1928)	25
Vastutuse tugevdamisest postisaadetiste riisumise ja kaotamineku eest (VNFSV Ülemkohtu Pres. määr. 10. veebruarist 1932)	25
Rahvakohtute tööst riisumis- ja raiskamisasjus tarbijatekooperatsioonis (VNFSV Ülemkohtu Pleen. määr. 28. maist 1933)	25
Rahvakohtute tööst riisumis- ja raiskamisasjus tarbijatekooperatsioonis (VNFSV Ülemkohtu Pres. määr. 13. juunist 1934)	25
Ametipidamise keelust (NSVL Ülemkohtu ringk. nr. 42, 1936)	26

4. Käskkirjad ja juhendid

Raiskamis- ja riisumisasjade õigeaegsest läbivaatamisest kohtute poolt (NSVL KohtuRK käskk. 8. juunist 1939, nr. 41)	27
NSVL KohtuRK käskk. 23. detsembrist 1939, nr. 137	27
NSVL KohtuRK käskk. 4. juulist 1941, nr. 107	28

Juhend raiskamiste ja riisumiste läbi tekitatud kahjude tasumiseks sissenõutud summadelt kohtutäitureile preemiatasu maksmise korra kohta	28
Täitelehtede duplikaatide väljaandmise korrast juhtudel, kui sõjaaja olude tõttu kohtu- või täitemenetlus on kaotsi läinud (NSVL KohtuRK juhend 22. aprillist 1942)	31
Vastutusele võtmisest eelarvesummade riisumise ja raiskamise ja nende summade seadusevastase kulutamise eest (NSVL Prokuratuuri käskk. 13. aprillist 1936, nr. 27/8)	32
Külanõukogude eelarvesummade raiskamisasjade mitteõigest lõpetamisest (NSVL Prokuratuuri kiri 28. aprillist 1936, nr. 29/8)	32
Prokuratuuriorganite töö tugevdamisest võitluses riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides (NSVL Prokuratuuri kiri 3. augustist 1937, nr. 53/24)	34
Tarbijatekooperatiivide poolt raiskamisasjade materjalide ettevalmistamisest edasiandmiseks uurimisorganeile (NSVL Prokuratuuri ja NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) seletus 26. detsembrist 1937, nr. 89/N4556)	37
Võitluse tugevdamisest riisumiste ja raiskamiste vastu kaubanduslikes organisatsioonides (NSVL Prokuratuuri käskk. 13. augustist 1938, nr. 949)	40
Tarbijatekooperatiivides toimepandud riisumiste ja raiskamiste asjade uurimisest ja kohtus läbivaatamisest (NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK juhend 28. veebruarist 1939, nr. 49/l—A—21)	43
NSVL Prokuröri ja NSVL KohtuRK käskk. 31. märtsist 1939, nr. 63/24	50
NSVL KohtuRK ja NSVL Prokuröri 28. veebruari 1939. a. juhendi nr. 49/l—A—21 „Tarbijatekooperatiivides toimepandud riisumiste ja raiskamiste asjade uurimisest ja kohtus läbivaatamisest“ VNFSV kohtuorganite poolt täitmise kontrollist (VNFSV KohtuRK käskk. 2. juunist 1939, nr. 49)	50

VNFSV Kohtu Rahvakomissari käskkiri 15. jaanuarist 1941, nr. 5	53
VNFSV Rahvakomissaride Nõuk. 31. detsembri 1940. a. määr. täitmisest. (VNFSV Kaubanduse Rahvakomisari, Kohtu Rahvakomissari ja Prokuröri käskk. 13. märtsist 1942, nr. 53/1/5)	53
Praktilistest abinõudest võitluses raiskamiste ja riisumistega, tarbijate petmisega valemõõdu ja -kaaluga ja jaehindade rikkumisega NSVL KaubandusRK süsteemis (NSVL KaubandusRK käskk. 31. maist 1941, nr. 218)	55
Vastutusest puudujääkide, raiskamiste ja riisumiste asjade vastavalt vormistamata ja süstematiseerimata kohtuurimisorganeile edasiandmise eest (NSVL KaubandusRK juhendk. 19. aprillist 1940, nr. 087)	59
Võitlusest raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks tarbijatekooperatsiooni süsteemis (NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) määr. 14. juulist 1939, nr. 657).	62
Abinõud võitluse tugevdamiseks raiskamiste ja riisumiste likvideerimiseks tarbijatekooperatsioonis	63
Asjaajamise vastuvõtmise-üleandmise korrast tarbijatekooperatsiooni organisatsioonide ja ettevõtete juhatajate vahetusel (NSVL ja VNFSV Tarbijatekooperatiivide Keskliidu (Tsentrosojuzi) Pres. määr. 14. märtsist 1938, nr. 196)	72
Põhimäärus asjaajamise vastuvõtu-üleandmise korra kohta tarbijatekooperatsiooni organisatsioonides ja ettevõteteis juhatajate vahetusel	74
Asjaajamise üleandmise ja vastuvõtmise korrast juhatajate vahetusel rahandusorganeis (VNFSV RahandusRK käskk. 5. aprillist 1938, nr. 134)	80

MB 03150

Vastutav toimetaja K. Tarraste. Ladumisele antud 14. VI 1945. Trükkimisele antud 25. VIII 1945. Laotihedus trpg. 33440. Trüki-poognaid 5,5. Autoripoognaid 4. Arvestuspoognaid 4,2. Paberi formaat 73×103. $\frac{1}{32}$. Trükiarv 2200. Trükikoda „Hans Heidemann“, Tartu, Vallikraavi 4. Tellimus nr. 611.

О борьбе с растратами. Сборник постановлений, приказов и инструкций. На эстонском языке. Эгосиздат „Научная Литература“, Тарту.